

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 12

(жовтень – грудень 2008 р.)

Київ – 2008

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

P45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В.О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України

Реферативний огляд європейського права / За заг. ред.
P45 В.О. Зайчука. – Вип. 12. – К., 2009. – 100 с.

ISBN 966-7024-83-0

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

ISBN 966-7024-83-0

© Інститут законодавства Верховної Ради України, 2008

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду подаються короткі анотації новоухвалених актів Ради Європи. Зокрема, у четвертому кварталі 2008 року увагу РЄ було зосереджено на питаннях міграції, гендерної рівності, культури та молоді.

Другий розділ містить короткі анотації директив, регламентів та рішень інституцій Європейського Союзу, а також інших документів ЄС, що були прийняті у цей період. Зокрема, вони стосуються спільних правил надання повітряних послуг, захисту найманих працівників у разі банкрутства їх роботодавця, зближення законів держав-членів стосовно торговельних марок, переходу до Шенгенської інформаційної системи другого покоління (ШІС II), а також окремих питань риболовецької діяльності, енергетичної статистики, управління відходами, захисту довкілля через кримінальне право тощо. У зазначений період інституціями ЄС ухвалено ряд документів, що регулюють питання заснування нових органів, установ та інструментів, зокрема Групи з питань європейської кластерної політики.

Третій розділ збірника присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. За жовтень – грудень 2008 року Європейський суд з прав людини ухвалив 34 рішення за скаргами громадян України на порушення прав на справедливий судовий розгляд, що здебільшого стосувалося невиконання рішень національних судів та затягування судових розглядів. Загалом за 2008 рік судом було ухвалено по суті 110 рішень за скаргами громадян проти України (у 2007 р. – 108).

Четвертий розділ огляду містить короткий виклад пропонованих змін до європейського законодавства у сфері соціальної, міграційної та освітньої політики, а також резюме матеріалів про результати саміту Канада – ЄС та сьомого Форуму «Азія – Європа». Разом з тим висвітлюються події, що мали місце на міжнародному рівні, зокрема, скасування Європейським Парламентом обмежувальних заходів щодо Беларусі.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ.....	12
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ	14
ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ	14
<i>Резолюція 1627 (2008) від 30 вересня 2008 р. «Про кандидатів до Європейського суду з прав людини»</i>	<i>14</i>
<i>Резолюція 1630 (2008) від 1 жовтня 2008 р. «Про оновлення Порядку денного Ради Європи щодо молоді»</i>	<i>14</i>
<i>Резолюція 1635 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про боротьбу з насильством щодо жінок: на шляху до конвенції Ради Європи»</i>	<i>15</i>
<i>Резолюція 1636 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про показники для засобів масової інформації в умовах демократії»</i>	<i>15</i>
<i>Резолюція 1637 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про європейських «людей у човнах»: змішані міграційні потоки морем у Південну Європу»</i>	<i>16</i>
<i>Резолюція 1638 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про навички збереження ремесел і культурної спадщини»</i>	<i>16</i>
<i>Резолюція 1639 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про міграцію та мобільність в Євразійському регіоні – перспективи майбутнього».....</i>	<i>17</i>
<i>Резолюція 1641 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про залучення чоловіків до процесу досягнення тендерної рівності».....</i>	<i>18</i>
<i>Рекомендація 1844 (2008) від 1 жовтня 2008 р. «Про оновлення Порядку денного Ради Європи щодо молоді»</i>	<i>18</i>
<i>Рекомендація 1847 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про боротьбу з насильством щодо жінок: на шляху до конвенції Ради Європи»</i>	<i>19</i>
<i>Рекомендація 1848 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про показники для засобів масової інформації в умовах демократії».....</i>	<i>19</i>
<i>Рекомендація 1849 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про сприяння культурі демократії і правам людини через навчання викладача».....</i>	<i>20</i>
<i>Рекомендація 1850 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про європейських «людей у човнах»: змішані міграційні потоки морем у Південну Європу»</i>	<i>20</i>
<i>Рекомендація 1851 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про навички збереження ремесел і культурної спадщини»</i>	<i>21</i>

Рекомендація 1852 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про міграцію та мобільність в Євразійському регіоні – перспективи майбутнього»	21
Рекомендація 1853 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про залучення чоловіків до процесу досягнення гендерної рівності»	22
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ	23
Резолюція CM/Res(2008)23 від 25 листопада 2008 р. «Про молодіжну політику Ради Європи»	23
Рекомендація CM/Rec(2008)12 від 10 грудня 2008 р. «Про значення релігійних та нерелігійних переконань у міжкультурній освіті»	23
II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	24
Рішення Комісії від 25 серпня 2008 року щодо еквівалентності між категоріями посвідчень водія (2008/766/ЄС).....	24
Регламент (ЄС) № 1008/2008 Європейського Парламенту та Ради від 24 вересня 2008 року про спільні правила надання повітряних послуг у Співтоваристві (нова редакція)	24
Рішення Ради від 25 вересня 2008 року про приєднання від імені Європейського Співтовариства до Конвенції ООН проти корупції (2008/801/ЄС).....	24
Регламент Ради (ЄС) № 1005/2008 від 29 вересня 2008 року про запровадження системи Співтовариства з попереджування, стримування та викорінювання незаконного, неповідомленого та нерегульованого риболовства, внесення змін до Регламентів (ЄЕС) № 2847/93, (ЄС) № 1936/2001 і (ЄС) № 601/2004 та скасування Регламентів (ЄС) № 1093/94 та (ЄС) № 1447/1999	25
Регламент Ради (ЄС) № 1006/2008 від 29 вересня 2008 року щодо надання дозволів на риболовну діяльність риболовецьким суднам Співтовариства поза межами вод Співтовариства та доступу суден третіх країн у води Співтовариства, внесення змін до Регламентів (ЄЕС) № 2847/93 і (ЄС) № 1627/94 та скасування Регламенту (ЄС) № 3317/94	26
Директива 2008/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року стосовно процедури Співтовариства щодо підвищення прозорості ціни на газ та електроенергію, призначених для промислових кінцевих користувачів (нова редакція).....	27

Директива 2008/94/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про захист найманих працівників у разі банкрутства їх роботодавця (кодифікована версія).....	27
Директива 2008/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про зближення законів держав-членів стосовно торговельних марок (кодифікована версія).....	28
Рішення Комісії від 22 жовтня 2008 року про створення Групи з питань європейської кластерної політики (2008/824/ЄС).....	28
Рішення № 1098/2008/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про Європейський рік боротьби з бідністю та соціальним виключенням (2010).....	29
Регламент (ЄС) № 1099/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про енергетичну статистику.	30
Регламент (ЄС) № 1100/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня про скасування контрольних перевірок, що здійснюються на кордонах держав-членів у сфері перевезень дорожніми та внутрішніми водними шляхами (кодифікована версія)	30
Регламент (ЄС, Євратом) № 1101/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня про передачу даних, на які поширюється статистична конфіденційність, до Статистичної служби Європейських Співтовариств (кодифікована версія).....	31
Регламент (ЄС) № 1102/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про заборону експорту металевої ртуті та окремих ртутних складових і сумішей та безпечне зберігання металевої ртуті.....	31
Регламент Ради (ЄС) № 1104/2008 від 24 жовтня 2008 року про перехід від Шенгенської інформаційної системи (ШІС I+/SIS I+) до Шенгенської інформаційної системи другого покоління (ШІС II/SIS II).....	32
Спільні дії Ради 2008/858/СЗБП від 10 листопада 2008 року на підтримку Конвенції про біологічну та токсичну зброю (КБТЗ/ВТВС) у рамках імплементації Стратегії ЄС проти розповсюдження зброї масового знищення	33
Директива 2008/96/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про управління безпекою дорожньої інфраструктури	33

<i>Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про відходи та про скасування окремих Директив.....</i>	<i>34</i>
<i>Директива 2008/99/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про захист довкілля через кримінальне право.....</i>	<i>35</i>
<i>Директива 2008/106/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про мінімальний рівень підготовки моряків (нова редакція).....</i>	<i>35</i>
<i>Регламент (ЄС) № 1165/2008 Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року стосовно статистичних даних щодо поголів'я худоби і [виробництва] м'яса та про скасування Директив Ради 93/23/ЄЕС, 93/24/ЄЕС та 93/25/ЄЕС</i>	<i>36</i>
<i>Регламент (ЄС) № 1166/2008 Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про огляд фермерської структури та дослідження методів сільськогосподарського виробництва, а також скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 571/88.....</i>	<i>37</i>
<i>Директива Ради 2008/114/ЄС від 8 грудня 2008 року про ідентифікацію і позначення Європейських важливих інфраструктур та оцінку необхідності вдосконалення їх захисту.....</i>	<i>37</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 1242/2008 від 8 грудня 2008 року про запровадження типології Співтовариства для сільськогосподарських угідь</i>	<i>38</i>
<i>Рішення Комісії від 12 грудня 2008 року про застосування емітентами цінних паперів з третіх країн окремих національних стандартів бухгалтерського обліку третіх країн та Міжнародних стандартів фінансової звітності для підготовки свого консолідованого фінансового звіту (2008/961/ЄС)</i>	<i>38</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 1285/2008 від 15 грудня 2008 року про ввезення до Співтовариства партій продуктів тваринного походження для особистого вжитку та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 136/2004.....</i>	<i>39</i>
<i>Директива 2008/105/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про стандарти якості довкілля у сфері водної політики, що вносить зміни і в подальшому скасовує Директиви Ради 82/176/ЄЕС, 83/513/ЄЕС, 84/156/ЄЕС,</i>	

84/491/ЄЕС, 86/280/ЄЕС, а також вносить зміни до Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради.....	40
Директива 2008/115/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про спільні стандарти та процедури у державах-членах для повернення громадян третіх країн, які незаконно перебувають [на території Європейського Союзу]	41
Регламент (ЄС) № 1272/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про класифікацію, маркування та пакування речовин та сумішей, внесення змін та скасування Директив 67/548/ЄЕС та 1999/45/ЄС, а також внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1907/2006	42
Рішення № 1297/2008/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про Програму модернізації європейської підприємницької та торговельної статистики (МЄПТС/MEETS)	42
Регламент (ЄС) № 1333/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про харчові добавки.....	43
Регламент (ЄС) № 1339/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року, яким створюється Європейська навчальна фундація (нова редакція).....	44
Рішення № 1351/2008/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року, що запроваджує багаторічну програму Співтовариства із захисту дітей, які користуються Інтернетом та іншими комунікаційними технологіями.....	45
Регламент Комісії (ЄС, Євратом) № 1302/2008 від 17 грудня 2008 року про централізовану базу даних щодо виключення.....	46
Директива Ради 2008/119/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту телят (кодифікована версія).....	46
III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ	47
З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ	47
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОЛДАТЄНКО проти України» від 23 жовтня 2008 р. (заява № 2440/07).....	47
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЄЛОЄВ проти України» від 6 листопада 2008 р. (заява № 17283/02) ...	49
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРІВОНОЖКО ТА ДЄМЧЄНКО проти України» від 6 листопада 2008 р. (заяви № 7435/05 та № 7715/05).....	50

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІХАНІВ проти України» від 6 листопада 2008 р. (заява № 75522/01)...	51
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВЕРІТАС проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 39157/02).	52
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КУШНАРЄНКО проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 18010/04).....	53
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУРАВСКАЯ проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 249/03)	54
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХАЙЛО проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 39964/02).	55
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАПКІНА проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 20028/04).	57
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІСМАІЛОВ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 17323/04).	58
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРУТКО проти України (№ 2)» від 27 листопада 2008 р. (заява № 33930/05)	59
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІРОШНІК проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 75804/01)	61
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЕРЕТЯТКО проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 37758/05)	62
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СВЄРШОВ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 35231/02).	63
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОЛОВЄЙ ТА ЗОЗУЛЯ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заяви № 40774/02 та 4048/03).....	64
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СПІНОВ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 34331/03).	65
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТАДНЮК проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 30922/05).	67
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНТОНЮК проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 17022/02)	68
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГОГІН проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 10398/04).....	69

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАЛАШНИКОВ проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 22709/02).....	70
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАЧЄРСКАЯ ТА ФРОЛОВА проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 28020/03).....	72
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛОЩЕНКО проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 11447/04).....	73
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЮТОВ проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 32038/04).....	75
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАСЛЄН проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 44327/05).....	76
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТАНКОВСКАЯ проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 20984/04).....	77
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ФАРАФОНОВА проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 28780/02).....	78
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЧЕПИЖНА проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 22581/04).....	79
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АЙБАБІН проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 23194/02).....	80
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАЦ ТА ІНШІ проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 29971/04)	81
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛУЦЕНКО проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 30663/04).....	83
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НОВІК проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 48068/06).....	84
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САВІНИ проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 39948/06).....	85
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САМОЙЛЕНКО ТА ПОЛОНСЬКА проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 6566/05).....	87
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «УХАН проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 30628/02).....	88
IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА	90

<i>Члени Європейського Парламенту починають процес скасування обмежувальних заходів щодо Білорусі.....</i>	<i>90</i>
<i>Підсумки першої зустрічі європейських міністрів, відповідальних за боротьбу з бідністю та соціальною ізоляцією</i>	<i>90</i>
<i>Результати саміту Канада – ЄС</i>	<i>91</i>
<i>Звіт сьомого Форуму «Азія – Європа»</i>	<i>92</i>
<i>Європейський Союз планує посилити свій вплив на міжнародній арені.....</i>	<i>93</i>
<i>Європейські ліберали затвердили виборчий маніфест на 2009 рік.....</i>	<i>94</i>
<i>Комітет Європейського Парламенту з питань громадянських свобод ухвалив план «Синя картка» для висококваліфікованих мігрантів.....</i>	<i>95</i>
<i>Комітет Європейського Парламенту з питань громадянських свобод повернувся до ідеї впровадження покарань роботодавців, що приймають на роботу нелегальних іммігрантів</i>	<i>96</i>
<i>Брюссель прагне розпочати з Росією переговори щодо розміщення в Калінінградській області ракетних комплексів..</i>	<i>97</i>
<i>США та ЄС нададуть нового поштовху глобальній політиці.</i>	<i>98</i>
<i>Європейський Парламент планує здійснити освітню реформу</i>	<i>98</i>

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

ЄАВТ – Європейська асоціація вільної торгівлі.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засновано згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз»; тепер він застосовується для позначення держав, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з атомної енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі та Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх називають узагальнено «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилось два Європейських Співтовариства.

ЄЕП – Європейський економічний простір.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з п'яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства. Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄПБО – Європейська політика безпеки та оборони.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

Конституція ЄС – документ, ухвалений у 2003 р. згідно з Договором про запровадження Конституції для Європи.

МОМ – Міжнародна організація з міграції.

МОП – Міжнародна організація праці.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

РБ ООН – Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

РЄ – Рада Європи.

СЕР – Світова енергетична рада.

СЄД – Серія Європейських Договорів Ради Європи.

СЗБП – Спільна зовнішня та безпекова політика («другий стовп» Європейського Союзу).

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств. Одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

«Тройка» (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує у Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців, та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців. Термін походить від назви старовинної руської запряжки з трьох коней.

ЮВС – співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) (Частина VI Договору ЄС), що разом з Європейськими Співтовариствами та спільною зовнішньою та безпековою політикою (СЗБП) є одним з «трьох стовпів» підвалин «архітектури» об'єднаної Європи, визначених Договором ЄС. Метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Резолюція 1627 (2008) від 30 вересня 2008 р. «Про кандидатів до Європейського суду з прав людини»

Resolution 1627 (2008) Candidates for the European Court of Human Rights

Цим документом Парламентська асамблея підтверджує, що віднині при відборі кандидатури на посаду судді Європейського суду з прав людини, з огляду на принципи гендерної рівності, списки кандидатів, що складаються з представників тієї статі, яка переважним чином представлена в Суді, розглядаються тільки за виключних обставин.

Держави – члени РЄ мають вживати всіх належних і необхідних заходів, щоб до списку кандидатів увійшли особи тієї статі, яка представлена в Суді меншою мірою.

Асамблея шляхом внесення змін до раніше прийнятих резолюцій вдосконалила процес голосування стосовно виключних обставин, пов'язаних із неможливістю дотриматися гендерного балансу при відборі кандидатів відповідно до вимог п. 1 ст. 21 Європейської конвенції з прав людини.

Резолюція 1630 (2008) від 1 жовтня 2008 р. «Про оновлення Порядку денного Ради Європи щодо молоді»

Resolution 1630 (2008) Refreshing the youth agenda of the Council of Europe

Цим документом Асамблея підтверджує рішучість намірів щодо сприяння зміцненню ролі молоді у суспільно-політичному житті держав – членів РЄ та пропонує шляхи оновлення Порядку денного щодо молоді.

Зазначається, що ПАРЄ заохочуватиме своїх молодих членів до більш активної участі у дебатах під час сесій (у т. ч. тих, що проходять у національних парламентах), співпрацюватиме з молодими політичними лідерами у форматі відкритих публічних заходів тощо.

При цьому парламентарії закликають молодіжні політичні організації активніше використовувати наявні можливості співпраці з Радою Європи, і Асамблеєю зокрема.

Резолюція 1635 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про боротьбу з насильством щодо жінок: на шляху до конвенції Ради Європи»

Resolution 1635 (2008) Combating violence against women: towards a Council of Europe convention

У цьому документі Асамблея, зазначаючи, що поширене нині насильство щодо жінок, особливо побутове, є неприйнятним порушенням прав людини, наполягає на тому, що Рада Європи має відігравати провідну роль у подоланні цього явища.

ПАРЄ закликає національні парламенти здійснити ряд заходів на підтримку ефективності такої діяльності, які, зокрема, спрямуватимуться на зміцнення законодавства з урахуванням мінімальних стандартів забезпечення захисту жінок від насильства, розробку проекту відповідної конвенції, підвищення обізнаності з цієї проблематикою у парламенті та суспільстві.

Парламентарії пропонують співпрацю Європейському Парламенту, Північній Раді та Міжпарламентському Союзу.

Резолюція 1636 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про показники для засобів масової інформації в умовах демократії»

Resolution 1636 (2008) Indicators for media in a democracy

Цим документом ПАРЄ наголошує на важливості забезпечення свободи вираження поглядів та свободи інформації. Підкреслено, що участь суспільства у демократичному процесі прийняття рішень потребує достатньої поінформованості та можливості вільно обговорювати різні думки.

Асамблея запропонувала перелік принципових положень щодо забезпечення свободи засобів масової інформації, яких слід дотримуватися і на основі яких аналізувати ефективність законодавства та практики у сфері мас-медіа. Серед таких, зокрема, заборона ув'язнювати журналістів та припиняти діяльність засобів масової інформації за критичні коментарі стосовно державних службовців; рівний доступ політичних партій та окремих кандидатів до ЗМІ під час виборчих кампаній; право на власний

вибір мови, якою ЗМІ користуватимуться; право на збереження конфіденційності щодо джерела інформації; право на рівний та вільний доступ ЗМІ до уряду, парламенту, судів; необхідність прийняття та дотримання професійного кодексу журналістів; необхідність підготовки парламентами періодичних звітів щодо свободи ЗМІ та обговорення їх на європейському рівні.

Резолюція 1637 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про європейських «людей у човнах»: змішані міграційні потоки морем у Південну Європу»

Resolution 1637 (2008) Europe's «boat-people»: mixed migration flows by sea into southern Europe

У цьому документі парламентарії, зазначаючи проблеми, пов'язані з припливом нерегульованих мігрантів, біженців та шукачів притулку у держави – члени РЄ, розташовані на Середземноморському узбережжі, наголошують на відповідальності цих держав у рамках міжнародного та регіонального права у галузі прав людини, міжнародного міграційного права та міжнародного морського права.

Асамблея закликає держави цього регіону невідкладно здійснити ряд політико-правових, соціальних, правозахисних, освітніх заходів, спрямованих на організацію функціонування системи відповідних інституцій і мережі фахівців та забезпечення гуманітарних потреб цих категорій осіб у процесі вирішення питання про їх статус.

Крім того, парламентарії звертаються до Європейського Союзу, Міжнародної організації з міграції, Верховного Комісара ООН у справах біженців, Комісара РЄ з прав людини із закликом допомогти державам Середземномор'я у вирішенні наявних проблем, а також регулярно здійснювати моніторинг ситуації.

Резолюція 1638 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про навички збереження ремесел і культурної спадщини»

Resolution 1638 (2008) Crafts and cultural heritage conservation skills

Цим документом ПАРЕ привертає увагу до питання збереження та розвитку культурної спадщини держав – членів РЄ у формі

традиційних національних ремесел, що забезпечують європейське культурне розмаїття.

У зв'язку з цим парламентарії висловилися на підтримку ініціативи розробки Європейської конвенції щодо захисту старовинних та традиційних ремесел і закликали індивідуальні ремісничі підприємства, федерації з торгівлі продукцією ремісництва, національні освітні заклади, що навчають ремесел, об'єднатися у Європейську мережу та використовувати економічний, освітній та туристичний потенціал цієї діяльності.

Асамблея наголосила на важливості ролі Європейського Союзу у наданні фінансової підтримки цій діяльності на місцевому рівні з регіональних та програмних бюджетних фондів.

Резолюція 1639 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про міграцію та мобільність в Євразійському регіоні – перспективи майбутнього»

Resolution 1639 (2008) Migration and Mobility in the Eurasian Region – Prospects for the future

У цьому документі Асамблея підкреслює історично важливу роль Східноєвропейського та Євразійського регіонів у контексті активних міграційних рухів, що значно вплинули на соціально-економічний та культурний розвиток континенту.

Зазначається, що інтенсифікація міграції у сучасний історичний період пов'язана з політичним та соціально-економічним переформатуванням на теренах колишнього Радянського Союзу. При цьому у країнах СНД останніми роками за сприяння міжнародних організацій – РЄ, МОП, МОМ, ОБСЄ, ЄС – утверджуються стандарти та норми міжнародного та європейського права.

ПАРЄ закликає Росію, Туреччину, Україну та Казахстан невідкладно здійснити ряд законодавчих та інституційних реформ з метою забезпечення захисту прав людини стосовно мігрантів, поліпшення управління міграційними процесами шляхом налагодження міждержавного співробітництва у сфері юстиції, безпеки, праці, соціального захисту, освіти та культури.

Резолюція 1641 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про залучення чоловіків до процесу досягнення гендерної рівності»

Resolution 1641 (2008) Involving men in achieving gender equality

Цим документом Асамблея підкреслює, що публічна політика держав – членів РЄ повинна мати гендерне спрямування, забезпечувати збалансовану участь чоловіків та жінок у процесі прийняття рішень у рамках політичної та публічної діяльності.

ПАРЄ вимагає від урядів держав – членів організації врахувати рекомендації та резолюції, схвалені нею протягом останніх років, і прийняти комплексні програми дій, що включатимуть заходи адміністративного, соціально-економічного, освітнього характеру з боку органів влади, закладів освіти та охорони здоров'я, засобів масової інформації з метою подолання стереотипів стосовно жінок, прийняття відповідного законодавства та бюджетів. Зазначено, що парламенти держав – членів РЄ також мають сприяти підвищенню ролі чоловіків у досягненні гендерної рівності.

Рекомендація 1844 (2008) від 1 жовтня 2008 р. «Про оновлення Порядку денного Ради Європи щодо молоді»

Recommendation 1844 (2008) Refreshing the youth agenda of the Council of Europe

Цим документом ПАРЄ звертається до Комітету міністрів з рекомендацією про оновлення Порядку денного Ради Європи щодо молоді 1968 р. і підкреслює необхідність більш активно залучати молодь до діяльності РЄ, працюючи з нею у форматі інтелектуального діалогу і освіти, основаної на цінностях демократії та правах людини.

Парламентарії наголосили на тому, що держави – члени РЄ повинні започаткувати належну молодіжну політику, що враховуватиме потреби та ініціативи молоді і зосереджуватиметься на таких конкретних питаннях, як професійна освіта і зайнятість, мобільність, соціальна активність, особиста та суспільна безпека, діалог поколінь, нові інформаційні технології, біоетика, гендерні питання і т. ін. Молодіжна політика повинна мати як загально-національний, так і регіональний виміри.

Водночас ПАРЄ закликає молодіжні організації активніше використовувати наявні можливості співпраці з Радою Європи через європейські молодіжні центри, що розташовані в Страсбурзі

та Будапешті, Європейську молодіжну фундацію, а також школи РЄ з політичних студій.

Рекомендація 1847 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про боротьбу з насильством щодо жінок: на шляху до конвенції Ради Європи»

Recommendation 1847 (2008) Combating violence against women: towards a Council of Europe convention

Цим документом ПАРЕ наголошує на необхідності інтенсифікувати діяльність з подолання проблеми насильства щодо жінок та рекомендує Комітету міністрів розробити рамкову конвенцію Ради Європи про боротьбу з його найжорстокішими та найбільш розповсюдженими формами. Зокрема, найбільшу стурбованість викликають явища домашнього насильства, сексуальних насильства та домагань, насильницького заміжжя, жіночого статевого каліцтва, злочинів проти гідності тощо.

Асамблея вважає, що ця конвенція повинна передбачати норми щодо захисту жертв, попередження насильства стосовно жінок та переслідування за такі дії. Крім того, слід передбачити незалежний моніторинговий механізм для контролю за ефективністю імплементації конвенції.

Парламентарії підкреслили важливість включення цього напрямку роботи у програми допомоги державам-членам та налагодження співробітництва Ради Європи з ООН у рамках відповідної кампанії.

Рекомендація 1848 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про показники для засобів масової інформації в умовах демократії»

Recommendation 1848 (2008) Indicators for media in a democracy

Цим документом ПАРЕ рекомендує Комітету міністрів затвердити перелік основних принципових положень стосовно забезпечення свободи засобів масової інформації, запропонований Асамблеєю.

Підкреслюється, що на його основі держави – члени Ради Європи мають регулярно здійснювати оцінку свободи ЗМІ, виявляти недоліки законодавства та практики і готувати періодичні звіти щодо ситуації у цій сфері.

Рекомендація 1849 (2008) від 3 жовтня 2008 р. «Про сприяння культурі демократії і правам людини через навчання викладача»

Recommendation 1849 (2008) For the promotion of a culture of democracy and human rights through teacher education

Цим документом Парламентська асамблея підкреслює, що освіта, культура та наука у період виникнення нових викликів та ускладнень є основою єднання європейського суспільства.

Отже, ПАРЄ привертає увагу Комітету міністрів та держав – членів РЄ до важливості ролі вчителів у справі навчання та сприяння правам людини і демократії. Водночас наголошується на необхідності постійного навчання самих вчителів, що допомагатиме їм адаптуватися до потреб, які виникають внаслідок швидкого розвитку демократичного суспільства.

Асамблея рекомендує Комітету міністрів підтримувати підвищення професійного рівня вчителів шляхом розробки та прийняття відповідної політики та запровадження спеціальних програм.

Рекомендація 1850 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про європейських «людей у човнах»: змішані міграційні потоки морем у Південну Європу»

Recommendation 1850 (2008) Europe's «boat-people»: mixed migration flows by sea into southern Europe

Цим документом ПАРЄ привертає увагу до гострої необхідності забезпечення дотримання прав людини стосовно нерегульованих мігрантів, біженців і шукачів притулку, які на човнах дістаються берегів Південної Європи.

З метою розв'язання проблеми Асамблея рекомендує Комітету міністрів розробити мінімальні стандарти, якими держави мають керуватися у процесі приймання та утримання цих категорій осіб у відповідних центрах, налагодити співробітництво між державами – членами РЄ для обміну досвідом, організації навчання представників органів влади та правників, а також координації заходів з боротьби з кримінальними структурами, що займаються торгівлею людьми та їх переправленням через державні кордони. Слід також приділити увагу питанню захисту жертв цих злочинів.

Рекомендація 1851 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про навички збереження ремесел і культурної спадщини»

Recommendation 1851 (2008) Crafts and cultural heritage conservation skills

Ця рекомендація стосується вирішення проблеми збереження культурної спадщини, до якої, зокрема, належать різноманітні традиційні ремесла та навички ремісництва. Парламентарії наголошують на необхідності ідентифікувати унікальні ремесла, навчати їм сучасних фахівців та професійно їх застосовувати у реставраційних проектах.

Підкреслюється, що виконання таких завдань вимагатиме не тільки зацікавленості суспільства та влади, а й значних фінансових ресурсів. Зазначається, що ПАРЄ вже тривалий час підтримує діяльність європейських інституцій, які опікуються питаннями захисту культурної спадщини, і пропонує створити Європейську мережу культурних навичок.

Асамблея рекомендує Раді Європи разом з Європейським Союзом розробити Європейську стратегію управління процесом збереження культурної спадщини, що може бути реалізована спільними зусиллями міжнародних професіоналів різного фаху.

Рекомендація 1852 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про міграцію та мобільність в Євразійському регіоні – перспективи майбутнього»

Recommendation 1852 (2008) Migration and Mobility in the Eurasian Region – Prospects for the future

Цим документом ПАРЄ рекомендує Комітету міністрів доручити Європейському комітету з питань міграції забезпечити зміцнення регіонального та двостороннього співробітництва у Східноєвропейському та Євразійському регіонах шляхом надання допомоги у таких питаннях:

- розвиток механізмів регулярного обміну інформацією про міграцію, особливо у державах, що не є членами Європейського Союзу (наприклад, мережі національних кореспондентів з питань міграції);
- зміцнення ролі агенцій з тимчасового працевлаштування за кордоном;
- інтеграція переміщених осіб;

- створення зв'язків між державами та діаспорою;
- соціальні наслідки міграції жінок та молоді;
- імплементація Європейської конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів.

Рекомендація 1853 (2008) від 28 листопада 2008 р. «Про залучення чоловіків до процесу досягнення гендерної рівності»

Recommendation 1853 (2008) Involving men in achieving gender equality

Цим документом ПАРЄ рекомендує Комітету міністрів у контексті відповідних рекомендацій, прийнятих КМ останніми роками, і кампанії Ради Європи щодо боротьби з насильством проти жінок сприяти впровадженню у державах – членах організації державної політики, спрямованої на рівноправну участь жінок та чоловіків у процесі прийняття політичних та публічних рішень. При цьому конкретизовано, що квота жінок має бути не меншою, ніж 40 відсотків.

Пропонується збалансувати наявні проблеми шляхом залучення чоловіків до реалізації «традиційно жіночих» програм у соціальній та освітній сферах і забезпечення доступу жінок до роботи в тих сферах діяльності, які традиційно визнавалися «чоловічими».

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Резолюція CM/Res(2008)23 від 25 листопада 2008 р. «Про молодіжну політику Ради Європи»

Resolution CM/Res(2008)23 On the youth policy of the Council of Europe

Ця резолюція відповідно до рішень 3-го саміту керівників держав та голів урядів держав – членів РЄ (2005 р.), Парламентської асамблеї (2008 р.), конференції міністрів у справах молоді (2008 р.) визначає три пріоритетні сфери розвитку молодіжної політики Ради Європи: права людини та демократія, культурне різноманіття та міжкультурний діалог, соціальна інтеграція молоді.

Документ пропонує конкретні підходи та методи, які слід застосовувати в ході реалізації молодіжної політики та співробітництва, здійснення досліджень щодо потреб молоді, зокрема розвитку її мобільності, освіти і працевлаштування.

Рекомендація CM/Rec(2008)12 від 10 грудня 2008 р. «Про значення релігійних та нерелігійних переконань у міжкультурній освіті»

Recommendation CM/Rec(2008)12 On the dimension of religions and non-religious convictions within intercultural education

Цей документ, наголошуючи на важливості забезпечення міжкультурного діалогу на теренах сучасної Європи як чинника стабільності та розвитку, визначає ряд принципів, цілей та підходів, які слід враховувати та застосовувати у процесі надання освітніх послуг у полікультурному суспільстві.

Зазначається, що приділення належної уваги релігійним та/або нерелігійним переконанням є важливим для зміцнення фундаментальних цінностей РЄ – поваги до прав людини, сприяння демократії та верховенству права, оскільки саме це становить підґрунтя для взаєморозуміння, толерантності та культури спільного життя.

Комітет міністрів рекомендує урядам держав – членів РЄ дотримуватися вищезгаданих принципів при здійсненні поточної та майбутньої реформ у сфері освіти.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Рішення Комісії від 25 серпня 2008 року щодо еквівалентності між категоріями посвідчень водія (2008/766/ЄС)

Commission Decision of 25 August 2008 on equivalences between categories of driving licences (2008/766/EC)

Метою ухвалення цього Рішення є поновлення уніфікації категорій посвідчень водія держав-членів, зокрема з урахуванням останніх розширень ЄС. Рішення застосовується до всіх виданих державами-членами посвідчень водія, що перебувають в обігу.

У Додатку до Рішення подані таблиці відповідності категорій посвідчень водія для кожної країни – члена ЄС.

Регламент (ЄС) № 1008/2008 Європейського Парламенту та Ради від 24 вересня 2008 року про спільні правила надання повітряних послуг у Співтоваристві (нова редакція)

Regulation (EC) No 1008/2008 of the European Parliament and of the Council of 24 September 2008 on common rules for the operation of air services in the Community (Recast)

Регламент регулює процес ліцензування повітряних перевізників Співтовариства, їх право надавати повітряні послуги в межах Співтовариства та встановлювати ціни на такі послуги. Зокрема, документом регламентовано вимоги для отримання ліцензій та фінансові умови їх надання, а також врегульовано доступ до повітряних трас.

Регламент набирає чинності з наступного дня після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Ради від 25 вересня 2008 року про приєднання від імені Європейського Співтовариства до Конвенції ООН проти корупції (2008/801/ЄС)

Council Decision of 25 September 2008 on the conclusion, on behalf of the European Community, of the United Nations Convention against Corruption (2008/801/EC)

Цим Рішенням Співтовариство ухвалює Конвенцію ООН проти корупції (далі – Конвенція), що міститься у Додатку I до нього.

Метою Конвенції є: сприяння здійсненню заходів щодо запобігання корупції і дедалі ефективнішої боротьби з нею; розвиток та підтримка міжнародної співпраці та методичної

допомоги у справі запобігання і боротьби з корупцією; а також сприяння цілісності, відповідальності та належному управлінню державними справами та державною власністю.

У Додатку II міститься Декларація про компетенцію Європейського Співтовариства у питаннях, що регулюються зазначеною Конвенцією.

Регламент Ради (ЄС) № 1005/2008 від 29 вересня 2008 року про запровадження системи Співтовариства з попереджування, стримування та викорінювання незаконного, неповідомленого та нерегульованого риболовства, внесення змін до Регламентів (ЄЕС) № 2847/93, (ЄС) № 1936/2001 і (ЄС) № 601/2004 та скасування Регламентів (ЄС) № 1093/94 та (ЄС) № 1447/1999

Council Regulation (EC) No 1005/2008 of 29 September 2008 establishing a Community system to prevent, deter and eliminate illegal, unreported and unregulated fishing, amending Regulations (EEC) No 2847/93, (EC) No 1936/2001 and (EC) No 601/2004 and repealing Regulations (EC) No 1093/94 and (EC) No 1447/1999

Цим Регламентом запроваджується система Співтовариства з попереджування, стримування та викорінювання незаконного, неповідомленого та нерегульованого риболовства. Ця система застосовується до будь-якого незаконного, неповідомленого та нерегульованого риболовства та пов'язаної з ним діяльності, що здійснюється на території держав-членів, до яких застосовується Договір, у водах Співтовариства, у морських водах, що перебувають під юрисдикцією чи суверенітетом третіх країн, а також у відкритому морі.

У Регламенті визначено види діяльності, що розглядаються як незаконне, неповідомлене та нерегульоване риболовство, та встановлено відповідні санкції.

Цей Регламент набирає чинності з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та вступає в дію з 1 січня 2010 р.

Регламент Ради (ЄС) № 1006/2008 від 29 вересня 2008 року щодо надання дозволів на риболовну діяльність риболовецьким суднам Співтовариства поза межами вод Співтовариства та доступу суден третіх країн у води Співтовариства, внесення змін до Регламентів (ЄЕС) № 2847/93 і (ЄС) № 1627/94 та скасування Регламенту (ЄС) № 3317/94

Council Regulation (EC) No 1006/2008 of 29 September 2008 concerning authorisations for fishing activities of Community fishing vessels outside Community waters and the access of third country vessels to Community waters, amending Regulations (EEC) No 2847/93 and (EC) No 1627/94 and repealing Regulation (EC) No 3317/94

Цей Регламент закріплює положення стосовно:

- надання дозволу риболовецьким суднам Співтовариства здійснювати риболовну діяльність:

а) у водах, що перебувають під суверенітетом чи юрисдикцією третьої країни в рамках угоди про риболовство, укладеної між Співтовариством та цією третьою країною; або

б) на яку поширюються заходи зі збереження та управління, ухвалені в рамках регіональної організації управління риболовством чи подібної домовленості, в якій Співтовариство є однією зі сторін або співпрацює, не будучи стороною; або

в) поза межами вод Співтовариства, на яку не поширюється дія пп. а) та б);

- надання дозволу риболовецьким суднам третьої країни здійснювати риболовну діяльність у водах Співтовариства;

а також зобов'язання щодо повідомлення, пов'язані з діяльністю, на яку отримано дозвіл.

Цим документом також закріплено процедури видачі зазначених дозволів, необхідні для цього умови та вимоги до заявників на їх отримання.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2008/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року стосовно процедури Співтовариства щодо підвищення прозорості ціни на газ та електроенергію, призначених для промислових кінцевих користувачів (нова редакція)

Directive 2008/92/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 concerning a Community procedure to improve the transparency of gas and electricity prices charged to industrial end-users (Recast)

Згідно з цією Директивою держави-члени вживають заходів, необхідних для забезпечення того, щоб підприємства, які поставляють газ чи електроенергію промисловим кінцевим користувачам, як визначено у Додатках до цієї Директиви, повідомляли Євростату у формі, передбаченій у статті 3, про:

- ціни та умови продажу газу та електроенергії промисловим кінцевим користувачам;
- цінові системи, що використовуються;
- поділ споживачів на категорії, а також про відповідні обсяги за категорією споживання для забезпечення репрезентативності цих категорій на національному рівні.

Імплементативні положення стосовно форми, змісту та інших особливостей зазначеної інформації викладені у Додатках I та II до цього документу.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2008/94/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про захист найманих працівників у разі банкрутства їх роботодавця (кодифікована версія)

Directive 2008/94/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on the protection of employees in the event of the insolvency of their employer (Codified version)

Ця Директива має на меті забезпечення захисту найманих працівників у разі банкрутства їхніх роботодавців, а також мінімального ступеню захисту найманих працівників, зокрема з метою гарантування виплат за їх простроченими позовами. Документ застосовується до поданих проти роботодавців-банкрутів позовів найманих працівників, що впливають з трудових договорів чи трудових відносин.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2008/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про зближення законів держав-членів стосовно торговельних марок (кодифікована версія)

Directive 2008/95/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks (Codified version)

З огляду на необхідність забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку Європейський Парламент та Рада, ухваливши цю Директиву, відзначили необхідність зближення законодавства держав-членів щодо торговельних марок, зокрема тих положень національних законів, що мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку ЄС.

Документ застосовується до кожної торговельної марки товарів чи послуг, що підлягає реєстрації, або заявки у державі-члені на реєстрацію як індивідуальної торговельної марки, колективної марки або гарантійної чи сертифікаційної марки, або такої, що підлягає реєстрації чи поданню заявки на реєстрацію у Бюро Бенілюксу з інтелектуальної власності¹ чи відповідній міжнародній організації, що діє у державі-члені.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії від 22 жовтня 2008 року про створення Групи з питань європейської кластерної² політики (2008/824/ЄС)

Commission Decision of 22 October 2008 setting up a European Cluster Policy Group (2008/824/EC)

Цим Рішенням Комісія створює Групу з питань європейської кластерної політики, завданнями якої є: підвищення рівня усвідомлення Комісією та державами-членами переваг кластерів; визначення і подальший аналіз позитивної і негативної практики у підтримці кластерів та надання рекомендацій щодо ефективнішої

¹ Benelux Office for Intellectual Property.

² Найбільш вживаним визначенням кластеру є визначення відомого економіста Майкла Портера: кластери (від англ. *cluster* – пучок, жмуток; група) – це географічно близькі групи взаємопов'язаних компаній та асоційованих установ в окремій галузі, що пов'язані спільними технологіями та навичками.

розробки кластерних політик у Співтоваристві; оцінювання міжнародних тенденцій кластерного розвитку та визначення майбутніх викликів для кластерних політик з огляду на глобалізацію тощо.

Група складається максимум з 20 високопосадовців, які мають досвід та компетенцію у сфері конкурентоспроможності та інноваційних політик, а також добре усвідомлюють роль та функціонування кластерів в економічному розвитку.

Рішення чинне до 30 червня 2011 р.

Рішення № 1098/2008/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про Європейський рік боротьби з бідністю та соціальним виключенням (2010)

Decision No 1098/2008/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on the European Year for Combating Poverty and Social Exclusion (2010)

З метою підтримки діяльності Співтовариства у боротьбі з соціальним виключенням цим Рішенням Європейський Парламент та Рада ЄС оголошують 2010 рік Європейським роком боротьби з соціальним виключенням (далі – Європейський рік) та серед його загальних цілей та керівних принципів визначають: визнання прав; спільну відповідальність та участь; з'єднаність; зобов'язання та конкретні дії.

Діяльність Співтовариства та держав-членів на виконання зазначених цілей включатиме проведення, зокрема, зустрічей та інших належних заходів; інформаційних і освітніх заходів та заходів зі сприяння; а також досліджень та оглядів на рівні як Співтовариства, так і окремих держав-членів, що ґрунтуватимуться, за необхідності, на гендерно-деталізованому збиранні даних.

Участь у Європейському році є відкритою для держав-членів; країн-кандидатів, що отримують допомогу згідно з передвступною стратегією; Західнобалканських країн; держав Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ)³; а також країн – партнерів ЄПС.

Рішення набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

³ European Free Trade Association (EFTA).

Регламент (ЄС) № 1099/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про енергетичну статистику

Regulation (EC) No 1099/2008 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on energy statistics

Цей Регламент запроваджує спільні рамки для ведення, передачі, оцінювання та розповсюдження порівнянних статистичних даних в енергетичному секторі та застосовується до статистичних даних щодо енергопродуктів та їх агрегованих показників у Співтоваристві.

У Додатках до Регламенту наведено детальні настанови щодо подання річної, місячної та короткострокової енергетичної статистики за видами енергопродуктів.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 1100/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня про скасування контрольних перевірок, що здійснюються на кордонах держав-членів у сфері перевезень дорожніми та внутрішніми водними шляхами (кодифікована версія)

Regulation (EC) No 1100/2008 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on the elimination of controls performed at the frontiers of Member States in the field of road and inland waterway transport (Codified version)

Цей Регламент застосовується до контрольних перевірок, що проводяться державами-членами згідно з національним правом чи правом Співтовариства, у галузі транспортних перевезень дорожніми та внутрішніми водними шляхами, що здійснюються за допомогою транспортних засобів, зареєстрованих чи таких, що перебувають в обігу в будь-якій з держав-членів.

Для цілей цього Регламенту під «контрольною перевіркою» слід розуміти будь-яку перевірку, інспекцію, верифікацію чи іншу формальну процедуру, що здійснюється на кордонах держав-членів компетентними національними органами.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС, Євратом) № 1101/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня про передачу даних, на які поширюється статистична конфіденційність, до Статистичної служби Європейських Співтовариств (кодифікована версія)

Regulation (EC, Euratom) No 1101/2008 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities (Codified version)

Оскільки відсутність у Євростату конфіденційних статистичних даних ускладнює ведення статистики та здійснення необхідної аналітичної діяльності на рівні Співтовариства, метою цього Регламенту є надання дозволу компетентним національним органам на передачу зазначених даних Євростату, а також гарантування того, що Комісія вживатиме всіх необхідних заходів для забезпечення конфіденційності даних, що підлягатимуть передачі.

Для цілей цього Регламенту конфіденційні статистичні дані – це дані, визначені у статті 13 Регламенту Ради (ЄС) № 322/97 від 17 лютого 1997 року про статистику Співтовариства⁴.

Положення цього документу стосуються виключно статистичної конфіденційності.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 1102/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року про заборону експорту металеві ртуті та окремих ртутних складових і сумішей та безпечне зберігання металеві ртуті

Regulation (EC) No 1102/2008 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on the banning of exports of metallic mercury and certain mercury compounds and mixtures and the safe storage of metallic mercury

Беручи до уваги, що вивільнення ртуті визнано глобальною загрозою, що потребує вжиття відповідних запобіжних заходів на місцевому, регіональному, національному та глобальному рівнях, ЄП та Рада відзначають необхідність зменшити ризик впливу ртуті на людей та довкілля. З огляду на це Регламентом забороняється з 15 березня 2011 р. експорт із Співтовариства металеві ртуті (Hg, CAS RN 7439-97-6), ртутної руди, хлориду ртуті (I) (Hg₂Cl₂, CAS RN 10112-91-1), оксиду ртуті (II) (HgO, CAS RN 21908-53-2) та

⁴ OBL 52, 22.2.1997, с. 1

сумішей металеві ртуті з іншими речовинами, включаючи домішки ртуті з концентрацією останньої принаймні у 95 %.

Заборона не застосовується до експорту складових, зазначених вище, для цілей дослідження та розвитку, медицини чи аналізу. Змішування металеві ртуті з іншими речовинами виключно для її експорту також забороняється із зазначеної дати.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 1104/2008 від 24 жовтня 2008 року про перехід від Шенгенської інформаційної системи (ШІС 1+/SIS 1+) до Шенгенської інформаційної системи другого покоління (ШІС II/SIS II)⁵

Council Regulation (EC) No 1104/2008 of 24 October 2008 on migration from the Schengen Information System (SIS 1+) to the second generation Schengen Information System (SIS II)

Згідно з цим Регламентом Шенгенська інформаційна система (ШІС), створена на виконання положень Розділу IV Шенгенської Конвенції 1990 року (ШІС 1+), замінюється новою системою – Шенгенською інформаційною системою II (ШІС II), заснування, функціонування та використання якої регулюється Регламентом (ЄС) № 1987/2006⁶.

Відповідно до процедур та розподілу завдань, закріплених у цьому документі, ШІС II розробляється та готується до експлуатації Комісією та державами-членами як єдина інтегрована система.

Регламент набирає чинності на 3-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Дату закінчення його дії встановлює Рада, яка діє згідно зі статтею 55(2) Регламенту (ЄС) № 1987/2006, але у будь-якому разі – не пізніше 30 червня 2010 р.

⁵ Див. Випуски 7 та 9 Реферативного огляду європейського права.

⁶ Регламент (ЄС) № 1987/2006 Європейського Парламенту та Ради від 20 грудня 2006 року про заснування, функціонування та використання Шенгенської інформаційної системи другого покоління (ШІС II) (ОВ L 381, 28.12.2006, с. 4).

Спільні дії Ради 2008/858/СЗБП від 10 листопада 2008 року на підтримку Конвенції про біологічну та токсичну зброю (КБТЗ/ВТВС)⁷ у рамках імплементації Стратегії ЄС проти розповсюдження зброї масового знищення

Council Joint Action 2008/858/CFSP of 10 November 2008 in support of the Biological and Toxin Weapons Convention (BTWC), in the framework of the implementation of the EU Strategy against the Proliferation of Weapons of Mass Destruction

З метою безпосередньої і практичної імплементації окремих елементів Стратегії ЄС, а також консолідації прогресу, що його досягнуто у справі універсалізації та національної імплементації КБТЗ через Спільні дії 2006/184/СЗБП⁸, ЄС і надалі надаватиме підтримку КБТЗ, маючи на меті такі загальні цілі:

- сприяння універсалізації КБТЗ;
- надання підтримки в імплементації КБТЗ державами-членами;
- надання підтримки міжсесійному процесу КБТЗ.

На виконання цих завдань ЄС надаватиме підтримку проектам, детальний опис яких міститься у Додатку до цього документа.

Цей документ набирає чинності з дня його ухвалення та є чинним 24 місяці з дати укладення фінансової угоди, зазначеної в його статті 3(3), або шести місяців з дати його ухвалення, якщо за цей період не було укладено фінансову угоду.

Директива 2008/96/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про управління безпекою дорожньої інфраструктури

Directive 2008/96/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on road infrastructure safety management

Метою цієї Директиви є створення та імплементація державами-членами процедур, що стосуються оцінок впливу на дорожню безпеку, аудиторських перевірок дорожньої безпеки, управління безпекою дорожньої мережі та безпековими інспекціями.

⁷ Конвенція 1972 року про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та їх знищення (1972 Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on their Destruction).

⁸ ОВ L 65, 7.3.2006, с. 51.

Директива застосовується до дорожніх шляхів, що є частиною транс'європейської дорожньої мережі. При цьому вона поширюється як на шляхи, що проектуються чи будуються, так і на шляхи, що вже експлуатуються. Держави-члени можуть також застосовувати положення цієї Директиви до національної транспортної інфраструктури, що не належить до транс'європейської мережі, яку було збудовано повністю чи частково за рахунок фінансування Співтовариства, як звід позитивної практики.

Цей документ не застосовується до дорожніх тунелів, на які поширюється Директива 2004/54/ЄС.

Ця Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про відходи та про скасування окремих Директив

Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives

Ця Директива визначає заходи щодо захисту довкілля та здоров'я людей шляхом запобігання або зменшення негативних впливів від утворення та поводження з відходами, а також шляхом зменшення загального впливу від використання ресурсів та підвищення ефективності їх використання.

Згідно з цією Директивою «ієрархія» пріоритетності заходів у законодавстві та політиці щодо запобігання та поводження з відходами має бути такою: запобігання, підготовка до повторного використання, переробка, інші види утилізації (наприклад, як палива) та ліквідація. Держави-члени мають вживати заходів щодо заохочення видів діяльності із запобігання та поводження з відходами, що сприятимуть якнайкращому загальному результату для довкілля.

З цією метою у документі також закріплено загальні вимоги щодо кожного із заходів зазначеної «ієрархії» та поводження з відходами, зокрема стосовно маркування небезпечних відходів, заборони на їх змішування тощо. Крім того, держави-члени мають розробити спеціальні плани та програми, згідно з якими здійснюватиметься поводження з відходами.

Ця Директива скасовує з 12 грудня 2010 р. Директиви 75/439/ЄЕС, 91/689/ЄЕС та 2006/12/ЄС та набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2008/99/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про захист довкілля через кримінальне право

Directive 2008/99/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the protection of the environment through criminal law

Оскільки, як свідчить досвід, чинні системи стягнень за правопорушення, пов'язані з довкіллям, є недостатньо ефективними для досягнення повної відповідності законодавству із захисту довкілля, Європейський Парламент та Рада ухвалили цю Директиву, метою якої є запровадження заходів кримінального права задля ефективнішого захисту навколишнього середовища.

У Додатках до Директиви наводиться перелік законодавчих актів Співтовариства, ухвалених згідно з Договором ЄС та Договором про Євратом, порушення яких карається як незаконні дії відповідно до статті 2 цієї Директиви.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2008/106/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про мінімальний рівень підготовки моряків (нова редакція)

Directive 2008/106/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the minimum level of training of seafarers (Recast)

Цим документом закріплюється мінімальний рівень підготовки моряків, що має відповідати вимогам Конвенції Міжнародної морської організації (ММО) про стандарти підготовки і дипломування моряків та несення вахти 1978 р.⁹, зазначеним у Додатках до цієї Директиви.

Директива застосовується до моряків, які несуть службу на морських суднах, що ходять під прапором будь-якої з держав-членів, за винятком: військових суден, допоміжних суден флоту чи

⁹ Конвенцію було переглянуто у 1995 р.; її сторонами є всі держави – члени ЄС.

інших суден, що перебувають у власності чи експлуатуються державою-членом та знаходяться виключно на державній некомерційній службі; риболовецьких суден; розважальних яхт, що не залучені до торгівлі; а також дерев'яних суден простої конструкції.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 1165/2008 Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року стосовно статистичних даних щодо поголів'я худоби і [виробництва] м'яса та про скасування Директив Ради 93/23/ЄЕС, 93/24/ЄЕС та 93/25/ЄЕС

Regulation (EC) No 1165/2008 of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 concerning livestock and meat statistics and repealing Council Directives 93/23/EEC, 93/24/EEC and 93/25/EEC

Метою цього Регламенту є створення спільних правових рамок для систематичної підготовки статистичних даних Співтовариства щодо поголів'я худоби та виробництва м'яса у державах-членах, зокрема: статистики щодо поголів'я великої рогатої худоби, свиней, овець та кіз; статистики щодо забою великої рогатої худоби, свиней, овець, кіз та свійської птиці; а також прогнозів щодо виробництва яловичини, телятини, свинини, баранини та м'яса кіз.

Кожна держава-член надає статистичні дані щодо кількості великої рогатої худоби, свиней, овець та кіз, що утримуються на сільськогосподарських угіддях у межах її території. Дані подаються згідно з категоріями, передбаченими у Додатках до Регламенту.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та вступає в дію з 1 січня 2009 р.

Регламент (ЄС) № 1166/2008 Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про огляд фермерської структури та дослідження методів сільськогосподарського виробництва, а також скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 571/88

Regulation (EC) No 1166/2008 of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on farm structure surveys and the survey on agricultural production methods and repealing Council Regulation (EEC) No 571/88

З огляду на брак статистичної інформації стосовно різних методів сільськогосподарського виробництва на рівні окремих угідь та важливість порівнянної статистики у визначенні розвитку політики Співтовариства у галузі сільського господарства, цим Регламентом запроваджуються рамки для підготовки порівнянних статистичних даних Співтовариства щодо структури сільськогосподарських угідь, а також для дослідження методів сільськогосподарського виробництва.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та вступає в дію з 1 січня 2009 р.

Директива Ради 2008/114/ЄС від 8 грудня 2008 року про ідентифікацію і позначення Європейських важливих інфраструктур та оцінку необхідності вдосконалення їх захисту

Council Directive 2008/114/EC of 8 December 2008 on the identification and designation of European critical infrastructures and the assessment of the need to improve their protection

Цією Директивою запроваджується процедура ідентифікації та позначення європейських важливих інфраструктур (ЄВІ), а також спільний підхід до оцінки необхідності вдосконалення захисту таких інфраструктур з метою сприяння захисту людей.

Під «важливою інфраструктурою» для цілей цієї Директиви слід розуміти розташоване у державах-членах майно, систему чи їх частину, що є важливими для підтримання життєво необхідних соціальних функцій, здоров'я, безпеки, економічного чи соціального добробуту людей, а також результатом розладу чи руйнування яких у будь-якій з держав-членів може стати неможливість підтримувати зазначені функції.

Ця Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 1242/2008 від 8 грудня 2008 року про запровадження типології Співтовариства для сільськогосподарських угідь

Commission Regulation (EC) No 1242/2008 of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings

Цим Регламентом запроваджується типологія Співтовариства для сільськогосподарських угідь (далі – типологія), що є єдиною класифікацією угідь у Співтоваристві за типами їх фермерського господарства та економічного розміру, а також за важливістю інших видів прибуткової діяльності, безпосередньо пов'язаної з угіддям.

Нова типологія має використовуватися, зокрема, для подання за типом фермерського господарства та класом економічного розміру даних, що їх було отримано за допомогою огляду фермерської структури Співтовариства та через Мережу бухгалтерських даних Співтовариства щодо фермерського господарювання.

Залежно від детальності інформації, що вимагається, всі типи фермерської діяльності поділяються на загальні, основні та особливі. Класифікацію угідь за типом фермерського господарства викладено у Додатку I до цього Регламенту.

Регламент набирає чинності на 7-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу»; вступає в дію з 2010 звітного року для Мережі бухгалтерських даних щодо фермерського господарювання та для огляду фермерської структури – з відповідного огляду за 2010 рік.

Рішення Комісії від 12 грудня 2008 року про застосування емітентами цінних паперів з третіх країн окремих національних стандартів бухгалтерського обліку третіх країн та Міжнародних стандартів фінансової звітності для підготовки свого консолідованого фінансового звіту (2008/961/ЄС)

Commission Decision of 12 December 2008 on the use by third countries' issuers of securities of certain third country's national accounting standards and International Financial Reporting Standards to prepare their consolidated financial statements (2008/961/EC)

Згідно з цим Рішенням з 1 січня 2009 р., на додаток до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), ухвалених відповідно до Регламенту (ЄС) № 1606/2002¹⁰, стосовно річних та

¹⁰ ОВ L 243, 11.9.2002, с. 1.

піврічних консолідованих фінансових звітів, такі стандарти розглядаються як еквівалентні МСФЗ:

- міжнародні стандарти фінансової звітності – за умови, якщо примітки до фінансового звіту, аудит якого проводиться, містять чітке та беззастережне твердження про те, що згідно з вимогами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зазначений звіт відповідає пертинентним стандартам щодо подання фінансової звітності;
- загальновизнані принципи бухгалтерського обліку Японії;
- загальновизнані принципи бухгалтерського обліку Сполучених Штатів Америки.

До звітних років, починаючи з 1 січня 2012 р. (або після цієї дати) будь-якому емітенту цінних паперів з третьої країни дозволяється готувати річний та піврічний консолідований фінансовий звіт відповідно до Загальновизнаних принципів бухгалтерського обліку Китайської Народної Республіки, Канади, Республіки Корея чи Республіки Індія.

Це Рішення замінює з 1 січня 2009 р. Рішення 2006/891/ЄС.

Регламент Комісії (ЄС) № 1285/2008 від 15 грудня 2008 року про ввезення до Співтовариства партій продуктів тваринного походження для особистого вжитку та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 136/2004

Commission Regulation (EC) No 1285/2008 of 15 December 2008 on the introduction into the Community of personal consignments of products of animal origin and amending Regulation (EC) No 136/2004

Цим Регламентом встановлюються правила ввезення до Співтовариства партій продуктів тваринного походження, що мають некомерційний характер, для особистого вжитку, які є частиною багажу подорожників або надсилаються як невеликі партії приватним особам, або замовлені дистанційно (наприклад, поштою, телефоном або через Інтернет) та доставляються споживачеві.

Згідно з цим Регламентом держави-члени забезпечують на всіх пунктах в'їзду до Співтовариства доведення до відома подорожників, які прибувають з третіх країн, змісту запроваджених

у Співтоваристві ветеринарних умов, що застосовуються до партій товарів для особистого вжитку.

Положення Регламенту не застосовуються до призначених для особистого вжитку партій товарів з Андорри, Ліхтенштейну, Норвегії, Сан-Марино та Швейцарії. Крім того, його положення також не застосовуються до зазначених партій продуктів риболовецької промисловості з Фарерських островів та Ісландії. Проте для належного інформування пасажирів ці треті країни вказуються як винятки на всіх відповідних рекламних матеріалах.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та вступає в дію з 1 травня 2009 р.

Директива 2008/105/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про стандарти якості довкілля у сфері водної політики, що вносить зміни і в подальшому скасовує Директиви Ради 82/176/ЄЕС, 83/513/ЄЕС, 84/156/ЄЕС, 84/491/ЄЕС, 86/280/ЄЕС, а також вносить зміни до Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради

Directive 2008/105/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on environmental quality standards in the field of water policy, amending and subsequently repealing Council Directives 82/176/EEC, 83/513/EEC, 84/156/EEC, 84/491/EEC, 86/280/EEC and amending Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council

Ця Директива встановлює стандарти якості довкілля для речовин, яким надано пріоритет, та деяких інших забруднювачів, як передбачено у статті 16 Директиви 2000/60/ЄС¹¹, з метою досягнення належного хімічного стану поверхневих вод та згідно з положеннями та цілями зазначеної Директиви. У Додатку I до цієї Директиви наведено таблиці концентрації зазначених речовин.

Згідно з цим документом держави-члени застосовують встановлені стандарти якості до об'єктів у поверхневих водах.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

¹¹ Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 року, що запроваджує рамки для діяльності Співтовариства у сфері водної політики (ОВ L 327, 22.12.2000, с. 1), встановлює стратегію боротьби із забрудненням води та вимагає подальших спеціальних заходів контролю за забрудненням та стандартів якості довкілля.

Директива 2008/115/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про спільні стандарти та процедури у державах-членах для повернення громадян третіх країн, які незаконно перебувають [на території Європейського Союзу]

Directive 2008/115/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on common standards and procedures in Member States for returning illegally staying third-country nationals

Директива встановлює спільні стандарти і детальні процедури, що мають застосовуватися державами-членами при поверненні громадян третіх країн, які незаконно перебувають на території ЄС.

Положення цього документу застосовуються до громадян третіх країн, які нелегально перебувають на території будь-якої з держав-членів. Проте держава-член може вирішити не застосовувати цю Директиву до громадян третіх країн:

- яким має бути відмовлено у в'їзді згідно зі статтею 13 Шенгенського кодексу про кордони¹² або яких було затримано чи перехоплено компетентними органами у зв'язку з незаконним перетином сухопутного, морського чи повітряного зовнішнього кордону держави-члена та які згодом не отримали дозвіл чи право залишатися у цій державі-члені;
- які мають бути повернені внаслідок кримінально-правової санкції згідно з національним правом або які підлягають екстрадиції.

Ця Директива не застосовується до осіб, які користуються правом Співтовариства на вільне пересування, що визначено статтею 2(5) Шенгенського кодексу про кордони.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

¹² Регламент (ЄС) № 562/2006 Європейського Парламенту та Ради від 15 березня 2006 року про запровадження Кодексу правил Співтовариства, що регулюють пересування осіб через кордони (Шенгенський кодекс про кордони) (ОВ L 105, 13.4.2006, с. 1) (Regulation (EC) No 562/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 establishing a Community Code on the rules governing the movement of persons across borders (Schengen Borders Code) (OJ L 105, 13.4.2006, p. 1)).

Регламент (ЄС) № 1272/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про класифікацію, маркування та пакування речовин та сумішей, внесення змін та скасування Директив 67/548/ЄЕС та 1999/45/ЄС, а також внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1907/2006

Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures, amending and repealing Directives 67/548/EEC and 1999/45/EC, and amending Regulation (EC) No 1907/2006

Мета цього Регламенту – забезпечити високий рівень захисту здоров'я людей та довкілля, а також вільний рух хімічних речовин, сумішей та окремих специфічних виробів, як зазначено у статті 4(8) Регламенту, і, водночас, гармонізувати критерії класифікації зазначених речовин і сумішей та правила маркування й пакування небезпечних речовин і сумішей. З огляду на це Регламент має численні додатки, в яких викладено детальні правила і процедури стосовно окремих речовин, сумішей і виробів.

Регламент також скасовує з 1 червня 2015 р. Директиви 67/548/ЄЕС та 1999/45/ЄС; документ набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», а його Розділи II, III та IV вступають в дію стосовно речовин з 1 грудня 2010 р. та стосовно сумішей – з 1 червня 2015 р.

Рішення № 1297/2008/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про Програму модернізації європейської підприємницької та торговельної статистики (МЄПТС/MEETS)

Decision No 1297/2008/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on a Programme for the Modernisation of European Enterprise and Trade Statistics (MEETS)

Цим Рішенням запроваджується програма модернізації Європейської підприємницької та торговельної статистики (далі – Програма МЄПТС), виконання якої розпочинається з 1 січня 2009 р. та закінчується 31 грудня 2013 р.

Заходи, передбачені у Програмі МЄПТС, стосуються підготовки та поширення статистичних даних у сфері підприємництва і торгівлі в межах Співтовариства. Загальними цілями Програми МЄПТС є:

- перегляд пріоритетів та розвиток цільових систем індикаторів для нових сфер (мета 1);
- встановлення модернізованих рамок для статистичних даних, пов'язаних із підприємництвом (мета 2);
- підтримка імплементації ефективнішого способу підготовки підприємницької та торговельної статистики (мета 3);
- модернізація системи збирання даних про торгівлю товарами між державами-членами (Інтрастат) (мета 4).

На виконання зазначених цілей Рішенням також закріплюються відповідні заходи, викладені у Додатку до нього.

Рішення набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 1333/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про харчові добавки

Regulation (EC) No 1333/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on food additives

Цим Регламентом встановлюються правила щодо харчових добавок, які використовуються у харчових продуктах, задля забезпечення ефективного функціонування внутрішнього ринку та з метою гарантування високого рівня захисту здоров'я людей (зокрема споживачів), включаючи захист інтересів споживачів та справедливої практики у торгівлі харчовими продуктами з урахуванням, за необхідності, потреб захисту довкілля.

Для зазначених цілей цим Регламентом, зокрема, визначається список схвалених харчових добавок Співтовариства (викладений у Додатках II і III до Регламенту), умови їх використання у харчових продуктах, а також правила маркування харчових добавок, що продаються як такі.

Регламент застосовується до всіх харчових добавок, за винятком речовин, зазначених у статті 2(2) цього Регламенту, за умови, що вони використовуються як такі.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та

вступає в дію з 20 січня 2010 р., за винятками, передбаченими у його статті 35.

Регламент (ЄС) № 1339/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року, яким створюється Європейська навчальна фундація (нова редакція)

Regulation (EC) No 1339/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 establishing a European Training Foundation (Recast)

Цим Регламентом створюється Європейська навчальна фундація (далі – Фундація), метою якої є сприяння, у контексті політик зовнішніх зносин ЄС, вдосконаленню розвитку людського капіталу у тих «країнах – партнерах», які:

- мають право на підтримку згідно з Регламентом (ЄС) № 1085/2006 та наступними пов'язаними з ним правовими актами;
- мають право на підтримку згідно з Регламентом (ЄС) № 1638/2006 та наступними пов'язаними з ним правовими актами;
- визначені рішенням керівного органу Фундації.

Для досягнення зазначеної мети Фундація може надавати країнам – партнерам допомогу, зокрема стосовно: вдосконалення початкового та подальшого навчання для сприяння професійній інтеграції та реінтеграції до ринку праці; сприяння доступу до професійного навчання; стимулювання співпраці у сфері навчання між освітніми установами; розробки, впровадження та проведення реформ у системах освіти та навчання з метою збільшення можливостей працевлаштування та підвищення значення ринку праці тощо.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення № 1351/2008/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року, що запроваджує багаторічну програму Співтовариства із захисту дітей, які користуються Інтернетом та іншими комунікаційними технологіями

Decision No 1351/2008/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 establishing a multiannual Community programme on protecting children using the Internet and other communication technologies

Цим Рішенням запроваджується програма Співтовариства зі сприяння безпечному користуванню Інтернетом та іншими комунікаційними технологіями, зокрема дітьми, а також з боротьби проти незаконного контенту [змісту] та шкідливої поведінки on-line (програма «Безпечний Інтернет»). Для виконання цього завдання програма «Безпечний Інтернет» фокусуватиметься на практичній допомозі кінцевому користувачеві (зокрема дітям, батькам, особам, які доглядають за дітьми, вчителям та вихователям) шляхом заохочення багатостороннього партнерства.

Для цілей цієї Директиви під терміном «діти» слід розуміти осіб віком до 18 років, якщо тільки відповідне національне право не наділяє їх у цьому віці, за певних обставин, повною правоздатністю.

Загальною метою програми є: сприяння безпечному використанню онлайн-технологій, особливо дітьми, розвитку безпечного онлайн-середовища та зменшенню обсягу незаконного контенту, що розповсюджується в Інтернеті, а також забезпечення обізнаності громадськості у питаннях онлайн-ризиків та розвиток педагогічного інструментарію на основі позитивної практики. Методи імплементації програми «Безпечний Інтернет» викладено у Додатку III до цього Рішення.

Програма «Безпечний Інтернет» запроваджується на п'ятирічний період, починаючи з 1 січня 2009 р.

Рішення набирає чинності з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС, Євратом) № 1302/2008 від 17 грудня 2008 року про централізовану базу даних щодо виключення

Commission Regulation (EC, Euratom) No 1302/2008 of 17 December 2008 on the central exclusion database

Цим Регламентом створюється база даних, що містить детальну інформацію від третіх країн, що перебувають у ситуації, коли передбачається їх відсторонення від участі у процедурах [отримання] грантів чи закупівель, а також надається доступ до їх даних відповідним інституціям. Під інституціями для цілей цього документу маються на увазі, зокрема, Європейський Парламент, Рада, Комісія, Суд, Рахункова палата, Європейський економічний і соціальний комітет, Комітет регіонів, омбудсман та ряд інших органів, зазначених у статті 2 цього Регламенту та статті 185(1) Регламенту (ЄС, Євратом) № 1605/2002 (Фінансовий Регламент).

Дані, що містяться у цій базі, можуть використовуватися лише для цілей виконання статей 93 – 96 та 114 Фінансового Регламенту, статей 133 – 134b Регламенту (ЄС, Євратом) № 2342/2002, а також статей 96 – 99 та 110 Регламенту (ЄС) № 215/2008. Їх може також використовувати у своїй діяльності Європейське бюро з боротьби із шахрайством¹³.

Регламент набирає чинності з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та вступає в дію з 1 січня 2009 р.

Директива Ради 2008/119/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту телят (кодифікована версія)

Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves (Codified version)

З метою забезпечення раціонального розвитку виробництва ця Директива встановлює мінімальні стандарти для захисту телят (маються на увазі тварини віком до шести місяців), що народжуються для розведення та відгодовування. Стандарти, закріплені у Додатку I до Директиви, стосуються, зокрема, умов утримання, розведення, годування тварин, а також ветеринарних перевірок при їх імпортуванні з третіх країн.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

¹³ European Anti-Fraud Office (OLAF).

ІІІ. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОЛДАТЕНКО¹⁴ проти України» від 23 жовтня 2008 р. (заява № 2440/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SOLDATENKO v. UKRAINE of 23 October 2008 (Application no. 2440/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), (3), (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник – Ніколай Івановіч Солдатенко – нині перебуває у виправному закладі Херсонської області, очікуючи на екстрадицію до Туркменістану.

7 липня 1999 р. туркменські правоохоронні органи видали ордер на арешт заявника за звинуваченням у нанесенні легких та тяжких тілесних ушкоджень двом особам 1 червня 1999 р. (останнє згідно з Кримінальним кодексом Туркменістану карається позбавленням волі на строк від 5 до 10 років). 12 липня 1999 р. заявника оголосили у розшук.

Заявник виїхав з Туркменістану у жовтні 1999 р., за його твердженням, через переслідування з етнічних підстав, і з того часу проживав в Україні.

4 січня 2007 р. заявника було затримано та йому було повідомлено, що він розшукується правоохоронними органами Туркменістану. За словами заявника, представники правоохоронних органів переконували його відмовитися від юридичної допомоги на тій підставі, що всі процедурні кроки у його справі будуть здійснюватися на території Туркменістану.

¹⁴ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

8 січня 2007 р. заявнику дозволили спілкування з юристом.

10 січня 2007 р. Каховський міський суд Херсонської області ухвалив рішення про затримання заявника на невизначений термін.

19 січня 2007 р. Генеральна прокуратура Туркменістану звернулася з клопотанням про екстрадицію заявника.

31 січня 2007 р. Генеральна прокуратура України повідомила Генеральну прокуратуру Туркменістану про припинення процедури екстрадиції відповідно до тимчасових заходів, встановлених судом.

5 лютого 2007 р. Горностаєвська прокуратура надіслала звернення Голові Горностаєвського відділу міліції, в якому повідомлялося, що затримання заявника відбулося з порушенням кримінально-процесуального права. Як зазначалося у зверненні, заявника було заарештовано 4 січня 2007 р. і поміщено до камери у відділі міліції згідно з ордером на арешт, виданим прокуратурою Азатликського району м. Ашгабат (Туркменістан). Прокурор зазначив, що з 4 до 10 січня 2007 р. міліція не порушила судової справи проти заявника для вирішення питання щодо його затримання та не поінформувала прокурора про його затримання. 20 лютого та 15 березня 2007 р. співробітників міліції, які здійснювали затримання заявника, було покарано.

У листі від 19 квітня 2007 р. Перший заступник Генерального прокурора Туркменістану у відповідь на клопотання Генеральної прокуратури України повідомив, що дотримання прав і законних інтересів заявника буде гарантовано та що в Туркменістані скасовано смертну кару.

15 січня 2007 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на те, що у разі екстрадиції Туркменістану він перебуватиме під ризиком катування та нелюдського поводження з боку правоохоронних органів Туркменістану, а також, що він не має достатніх засобів судового захисту, щоб оскаржити його екстрадицію Туркменістану.

Рішення суду

Суд одностайно оголосив скарги за статтею 3, статтею 5 (1) (f) та (4), статтею 6 (1) та статтею 13 Конвенції стосовно можливої екстрадиції заявника Туркменістану та арешт у процесі екстрадиції прийнятними, відхиливши решту скарг заявника як неприйнятні.

Також суд постановив, що екстрадиція заявника Туркменістану здійснювалася б у порушення статті 3 Конвенції.

Суд одностайно визнав порушення статті 13, статті 5 (1) (f) та (4), встановивши, що немає потреби перевіряти, чи становила б екстрадиція заявника Туркменістану порушення статті 6 (1) Конвенції, а також розглядати питання справедливої сатисфакції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЄЛОЄВ проти України» від 6 листопада 2008 р. (заява № 17283/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF YELOYEV v. UKRAINE of 6 November 2008 (Application no. 17283/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1), (3), (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

26 квітня 1995 р. слідчим Харківського районного відділу по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ було відкрито кримінальну справу за фактом ухилення від сплати податків проти співробітників ВАТ «Бистрие Деньгі», керівником якого був заявник – Александр Владімірович Єлоєв. На той час заявник був також депутатом Дзержинської районної ради м. Харків та мав депутатську недоторканність.

30 січня 1996 р. Орджонікідзевський районний відділ міліції відкрив кримінальну справу проти заявника за ухилення від сплати податків.

17 квітня 1997 р. Харківська міська рада позбавила заявника недоторканності, і у той самий день слідчий видав ордер на арешт заявника.

18 квітня 1997 р. попереднє слідство було припинене, оскільки не вдалося встановити місце перебування заявника. Заявника було оголошено в розшук.

8 серпня 1998 р. заявника було заарештовано та йому було висунуте обвинувачення в ухиленні від сплати податків.

Після тривалого розгляду його справи 1 вересня 2003 р. Держинський районний суд м. Харків звинуватив заявника у шахрайстві, розкраданні та зловживанні повноваженнями та засудив його до 11 років ув'язнення. Згодом це рішення підтримали Харківський районний апеляційний суд та Верховний Суд України.

18 березня 2002 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на те, що його затримання було необґрунтовано тривалим та незаконним.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1), (3), (4) та статті 6 (1) Конвенції. Посилаючись на ст. 41¹⁵ Конвенції, Європейський суд постановив, що заявник не подавав вимоги про надання йому справедливої сатисфакції, відповідно Суд не присудив йому жодної суми.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРИВОНОЖКО ТА ДЕМЧЕНКО проти України» від 6 листопада 2008 р. (заяви № 7435/05 та № 7715/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRIVONozhko AND DEMCHENKO v. UKRAINE of 6 November 2008 (Application nos. 7435/05 and 7715/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявники – Валерій Нікітовіч Кривоножко та Владімір Алексєєвіч Демченко – працювали у ДВАТ «Ремонтно-механічний завод». У 2004 р. їх було звільнено.

Рішеннями від 29 листопада 2004 р., 11 квітня та 6 червня 2005 р. Комісія по трудовим спорам та Лисичанська міська рада

¹⁵ «Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

присудили першому заявнику 13 тис. 539 грн 56 коп. компенсації заборгованості із заробітної плати та інших виплат.

Рішеннями від 29 листопада 2004 р., 5 квітня та 4 травня 2005 р. зазначені вище органи присудили другому заявнику 6 тис. 281 грн 11 коп. компенсації заборгованості із заробітної плати та інших виплат.

Також Лисичанська міська рада постановила відновити заявників на посаді.

Згідно з листом від 6 вересня 2006 р. виконавчої служби рішення у частині, що стосується відновлення на посаді, були виконані повністю, а відповідне виконавче провадження було припинене рішенням державної виконавчої служби від 17 квітня 2005 р. Проте заявники стверджують, що їх досі не допущено до робочого місця.

15 лютого 2005 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на їх користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї та постановив, що немає потреби перевіряти скаргу заявника щодо порушення ст. 13 Конвенції, і зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного решту боргу згідно з рішеннями від 29 листопада 2004 р., 5 та 11 квітня, 4 та 6 червня 2005 р. та 800 євро компенсації кожному за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІХАНІВ проти України» від 6 листопада 2008 р. (заява № 75522/01)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MIKHANIV v. UKRAINE of 6 November 2008 (Application no. 75522/01)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), (3) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник – Андрій Антонович Міханів – колишній заступник голови державної акціонерної компанії «Хліб України».

11 січня 2000 р. Генеральна прокуратура України відкрила кримінальну справу проти заявника за розкрадання державних коштів. 17 січня 2000 р. заявника було заарештовано. 20 січня 2000 р. заступник Генерального Прокурора видав постанову про затримання заявника.

Слухання справи заявника почалося 26 листопада 2001 р. До цього часу заявник перебував у слідчих ізоляторах – Київському, а потім Житомирському.

13 травня 2008 р. заявника було звинувачено у зловживанні службовими повноваженнями та підробці документів, а також винесено постанову щодо підписки про невиїзд.

26 лютого 2001 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на те, що під час його затримання йому не було надано належної медичної допомоги та що його затримання було необґрунтовано тривалим та незаконним.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3, ст. 5 (1), (3) та ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток та 3 тис. євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВЕРІТАС проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 39157/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VERITAS v. UKRAINE of 13 November 2008 (Application no. 39157/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

22 серпня 2001 р. заявник – товариство «Верітас», зареєстроване у м. Дніпропетровськ – подав скаргу до Господарського суду Дніпропетровської області проти комерційного банку «П.» (далі – банк), вимагаючи компенсації за шкоду, заподіяну відмовою банку зняти грошову суму з рахунку третьої сторони «С.» у рамках виконавчого провадження проти останньої.

Рішенням від 13 вересня 2001 р. суд виніс рішення проти товариства-заявника. 6 листопада 2001 р. Дніпропетровський обласний арбітражний суд відхилив апеляцію, подану товариством-заявником та підтримав рішення суду першої інстанції.

Рішенням від 18 лютого 2002 р. Вищий апеляційний суд згідно з апеляцією заявника скасував рішення судів нижчої інстанції та виніс рішення на користь заявника.

4 червня 2002 р. Верховний Суд України відповідно до апеляції банку скасував рішення Вищого апеляційного суду на тій підставі, що висновки суду були необґрунтованими та хибними й підтримав рішення суду першої інстанції та апеляційних судів.

30 вересня 2002 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на те, що Верховний Суд України перевищив свою компетенцію, підтримавши рішення апеляційного суду.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень 6 (1) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КУШНАРЕНКО проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 18010/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KUSHNARENKO v. UKRAINE of 13 November 2008 (Application no. 18010/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

4 липня 2000 р. заявник – Євгеній Івановіч Кушнарєнко – подав позов до суду проти двох приватних сільськогосподарських товариств – «Чернишевський» (далі – Ч.) та «Приморський» (далі – П.), вимагаючи виплати заборгованості із заробітної плати.

Перше слухання у його справі відбулося 12 жовтня 2000 р.

Після ряду слухань у цій справі 7 жовтня 2003 р. суд виніс остаточне рішення на користь заявника, копію якого заявник отримав 18 листопада 2003 р.

У 2004 р. суму, що належала заявникові за рішенням суду стосовно відповідача Ч., було повністю виплачено.

Виконання рішення стосовно відповідача П. було припинене, оскільки товариство оголосило себе банкрутом і ця частина рішення від 7 жовтня 2003 р. лишається невиконаною.

6 травня 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, встановив, що немає потреби перевіряти скаргу заявника стосовно порушення ст. 13 Конвенції, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 400 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУРАВСКАЯ проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 249/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MURAVSKAYA v. UKRAINE of 13 November 2008 (Application no. 249/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя».

Обставини справи

23 січня 1999 р. син заявниці –Татьяни Петровни Муравской – зник.

1 лютого 1999 р. заявниця дізналася, що її сина було побито, а через кілька днів вбито. Тіло її сина – гр. М. – знайшли в озері 18 березня 1999 р.

Розслідування справи щодо вбивства тривало до 11 липня 2005 р. Було проведено численні експертизи та допитано ряд свідків, проте слідство припинили через неможливість встановити осіб, відповідальних за вбивство гр. М (а також лишалися сумніви щодо того, що стало причиною смерті, оскільки тіло перебувало у воді від 1,5 до 2 місяців).

3 грудня 2002 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення статті 2 Конвенції, мотивуючи це тим, що держава не забезпечила належного розслідування обставин зникнення та смерті її сина.

Рішення суду

Суд одноставно визнав прийнятною скаргу за ст. 2 Конвенції стосовно неефективного розслідування причини смерті сина заявниці та встановив, що мало місце порушення ст. 2 Конвенції у її процесуальній частині.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХАЙЛО проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 39964/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KHAYLO v. UKRAINE of 13 November 2008 (Application no. 39964/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5(1) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У 1998 р. заявники – Сергій Фьодоровіч та Светлана Івановна Хайло – придбали у гр. Н.Т. та гр. Т.Т. будинок, розташований на вул. Д. у м. Дніпропетровськ та переїхали туди. Проте номінальним власником будинку став гр. Б. (перед яким вони мали борг), якому вони видали дозвіл на здійснення будь-яких операцій з будинком. У 1999 р. гр. Б. переписав будинок на свою дочку (в цей час заявники продовжували мешкати у цьому будинку).

У 1999 р. гр. Б. розпочав цивільне провадження проти заявників, вимагаючи сплати боргу та компенсації. Заявники висунули зустрічний позов, вимагаючи підтвердження чинності незареєстрованої купівлі будинку.

Згодом заявники звернулися зі скаргою на погрози їх життю від гр. Б., надавши суду плівки телефонних розмов.

Було розпочато кримінальне провадження, свідком у якому виступав гр. А. Х. – двоюрідний брат першого заявника.

30 квітня 2002 р. гр. А. Х. знайшли мертвим у зазначеному будинку. Достеменно причину смерті з'ясувати не вдалося, хоча заявники стверджували, що його було вбито.

Заявниками було порушено ще ряд проваджень у національних судах, проте Європейський суд з прав людини визнав скарги за ними неприйнятними.

Рішення суду

Суд одностайно визнав прийнятною скаргу за ст. 2 Конвенції стосовно неефективного розслідування причини смерті родича заявників та встановив, що мало місце порушення ст. 2 Конвенції у процесуальній частині; скарги за іншими статтями Конвенції суд визнав неприйнятними.

Європейський суд з прав людини зобов'язав Україну виплатити заявникам (спільно) протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАПКІНА проти України» від 13 листопада 2008 р. (заява № 20028/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHAPKINA v. UKRAINE of 13 November 2008 (Application no. 20028/04)

Заява про порушення положень протоколу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

7 серпня 1998 р. Бердянський суд звинуватив гр. К. та Л. у шахрайстві та присудив заявниці – Валентіне Грігорьєвні Шапкіной – 19 тис. 357 грн компенсації за матеріальну та моральну шкоду, завдану заявниці цими особами.

Через тривале невиконання рішення від 7 серпня 1998 р. відділом державної виконавчої служби Бердянського міського управління юстиції Запорізької області (далі – Бердянська виконавча служба) заявниця почала проти останнього судове провадження у Бердянському суді.

19 грудня 2002 р. суд постановив, щоб Бердянська виконавча служба виплатила заявниці 5 тис. 635 грн 90 коп. компенсації за моральну та матеріальну шкоду, спричинену неспроможністю виконавчої служби у належний строк вжити необхідних для виконання рішення дій. Заявниця подала апеляцію на це рішення, оскільки не була задоволена сумою компенсації, проте 24 листопада 2003 р. апеляційний суд підтримав рішення від 19 грудня 2002 р., і воно стало остаточним.

19 січня 2004 р. заявниця передала виконавчий лист до Бердянської виконавчої служби, який 27 лютого було перенаправлено до Приморської виконавчої служби.

1 листопада 2005 р. Приморська виконавча служба зупинила провадження через відсутність у Бердянської виконавчої служби коштів. Відтак рішення від 19 грудня 2002 р. залишилося невиконаним.

20 травня 2004 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 400 євро компенсації за нематеріальний збиток та 30 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІСМАІЛОВ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 17323/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ISMAILOV v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application no. 17323/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

У ніч з 14 на 15 березня 2001 р. заявника у справі – Аліма Айдеровіча Ісмаїлова та ще трьох осіб було заарештовано за підозрою у скоєнні збройного пограбування; після арешту заявника утримували під вартою у районному відділенні міліції м. Сімферополь.

18 березня 2001 р. заявник звернувся до прокурора зі скаргою на жорстоке поводження, зокрема побиття під час утримування під вартою (з 15 по 18 березня).

19 березня 2001 р. заявника оглянув експерт Бюро судово-медичної експертизи Автономної Республіки Крим, який кваліфікував його ушкодження як легкі тілесні. 29 березня заявника оглянув інший експерт зазначеного Бюро, але не виявив у нього жодних травм чи ушкоджень.

5 листопада 2002 р., після визнання винними заявника та трьох інших осіб, Залізничний районний суд м. Сімферополь виніс окрему ухвалу, в якій зазначалося: в ході судового розгляду було встановлено, що під час арешту обвинувачені не мали жодних ушкоджень та отримали їх під час утримування у відділенні міліції. Суд звернув окрему увагу прокурора на те, що підозрювані

отримали ушкодження під час досудового слідства, та зазначив необхідність виявлення та покарання правопорушників.

22 листопада 2002 р. слідчий Прокуратури АРК не виявив жодного доказу правопорушень з боку працівників міліції та прийняв рішення не порушувати проти них кримінальної справи.

Після цього заявнику ще неодноразово було відмовлено у порушенні кримінальної справи за відсутністю доказів заявленого правопорушення. Апеляцію та касаційну скаргу також було відхилено через її необґрунтованість.

Тоді заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на жорстоке поводження з ним працівників міліції та непроведення відповідними органами ефективного розслідування за його заявами.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції, постановивши, що немає необхідності розглядати скаргу за ст. 13, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. 500 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРУТКО проти України (№ 2)» від 27 листопада 2008 р. (заява № 33930/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRUTKO v. UKRAINE (no. 2) of 27 November 2008 (Application no. 33930/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

У серпні 2003 р. заявник у справі – Сергій Ніколаєвіч Крутко порушив провадження у Московському районному суді м. Харків проти ДП Харківський електромеханічний завод, вимагаючи компенсації за втрату частини заробітної плати через затримку її

виплати, а також компенсації за матеріальний та нематеріальний збиток, завданий йому відповідачем через її невиплату у належний час.

3 листопада 2003 р. суд присудив заявнику 634 грн 03 коп. компенсації за втрату частини заробітної плати через затримку її виплати. 25 грудня 2003 р. Апеляційний суд Харківської області частково змінив це рішення та присудив заявникові додатково 1 тис. 72 грн 62 коп. компенсації за нематеріальний збиток. З цієї самої дати рішення підлягало виконанню.

У січні 2004 р. заявник та відповідач подали касаційну скаргу. У грудні 2004 р. заявник вимагав у Московському районному суді видати виконавчий припис на його користь. Суд відмовив у видачі на тій підставі, що його було надіслано до Верховного Суду України.

7 квітня 2006 р. Верховний Суд України підтримав рішення апеляційного суду.

20 липня 2006 р. заявник отримав виконавчий припис, 27 липня передав його до виконавчої служби, а 12 вересня 2006 р. отримав присуджену йому суму.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргою на тривалий розгляд його справи у національних судах, а також вимагав 50 тис. доларів (близько 31 тис. 747 євро) компенсації за нематеріальний збиток та близько 40 євро – за судові витрати.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, постановивши, що немає необхідності розглядати скаргу за ст. 13, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 821 євро компенсації за нематеріальний збиток та судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІРОШНІК проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 75804/01)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MIROSHNIK v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application no. 75804/01)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

8 червня 1999 р. військовий суд Запорізького гарнізону постановив військкомату Запорізької області сплатити заявнику – Алексею Васильєвичу Мірошніку – 1 тис. 260 грн 91 коп. компенсації за витрати на формений одяг за період до 31 грудня 1998 р.

11 лютого 2000 р. процедуру виконання цього рішення було припинено через відсутність коштів у боржника та, за словами заявника, за станом на 21 серпня 2007 р. рішення було виконане лише частково.

У червні 1999 р. заявник ініціював судове провадження проти свого колишнього роботодавця – військкомату Акімовського району, вимагаючи грошової виплати, що належить йому за січень – лютий 1999 р., стверджуючи, що хоча офіційно його було звільнено 31 грудня 1998 р., але фактично він залишив Збройні Сили 16 лютого 1999 р.

23 червня 1999 р. суд ухвалив рішення на користь заявника та присудив йому 442 грн 03 коп. компенсації за невиплачений заробіток, що має бути сплачено військкоматом.

Внаслідок численних переглядів цієї справи зазначене рішення кілька разів підтримувалося та анулювалося різними судовими інстанціями, після чого заявник подав додаткову скаргу, вимагаючи змінити дату його звільнення та виплатити йому страхову премію, компенсацію за матеріальний та нематеріальний збиток, а також виконати рішення від 8 червня 1999 р.

3 листопада 2000 р. Запорізький суд, розглядаючи справу у присутності заявника, змінив дату його звільнення та постановив

військкомату сплатити заявникові 791 грн 78 коп. невиплаченого заробітку та інших виплат. Заявник не подавав апеляцію проти цього рішення та лише згодом повідомив суд про те, що рішення від 3 листопада 2000 р. було повністю виконане.

У 2000 р. заявник також ініціював ряд проваджень за аналогічними за змістом скаргами проти військкомату та Міністерства оборони України, які у серпні цього ж року йому було повернено через несплату ним судового збору та відсутність необхідних доказів на підтримку його скарг.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргами на невиконання рішення національного суду від 8 червня 1999 р., ухваленого на його користь, порушення його прав власності, а також на упередженість українських військових судів, стверджуючи, що на момент обставин справи в адміністративних питаннях вони залежали від Міністерства оборони.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, а також зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЕРЕТЯТКО проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 37758/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PERETYATKO v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application no. 37758/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

4 грудня 2003 р. військовий суд Житомирського гарнізону постановив, щоб військова частина А-2128 виплатила заявнику –

Сергію Євгеновичу Перетятку – 3 тис. 253 грн компенсації за його обмундирування та 51 грн за судові витрати.

У листопаді 2006 р. заявник отримав 51 грн, тоді як решта боргу, визначеного рішенням суду, і досі не виплачена.

5 жовтня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання судового рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї та постановив, що немає потреби перевіряти скаргу заявника щодо порушення ст. 13 Конвенції, і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного решту боргу згідно з рішенням суду та 1 тис. 412 євро компенсації за нематеріальний збиток та судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СВЕРШОВ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 35231/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SVERSHOV v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application no. 35231/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1), (3) і (4) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

19 січня 2002 р. заявника (який був на той час неповнолітнім) – Дмитрія Вікторовича Свєршова – було заарештовано за підозрою у скоєнні вбивства його бабусі та пограбуванні її помешкання.

22 січня 2002 р. заявнику було офіційно висунуте обвинувачення у скоєнні вбивства та пограбуванні.

22 січня 2002 р. Керченський міський суд постановив затримати заявника на тій підставі, що ним було скоєно серйозний злочин.

15 березня 2002 р. зазначений суд подовжив затримання заявника як запобіжний захід до чотирьох місяців. Захисник заявника неодноразово звертався до суду з клопотанням про звільнення заявника з-під варти, проте йому неодноразово відмовляли з огляду на підозру у скоєнні заявником тяжкого злочину.

Після тривалого розгляду справи заявника 6 лютого 2004 р. його було засуджено до тринадцяти років позбавлення волі.

11 серпня 2002 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на те, що його затримання під час судового провадження було необґрунтовано тривалим та незаконним.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень (1), (3) та (4) ст. 5 Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОЛОВЕЙ ТА ЗОЗУЛЯ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заяви № 40774/02 та 4048/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SOLOVEY AND ZOZULYA v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application nos. 40774/02 and 4048/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5(1) «Право на свободу та особисту недоторканність»;
ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

18 серпня 1998 р. перший заявник – Ігорь Євгенієвіч Соловей – зізнався, що він, другий заявник – Антон Валентінович Зозуля – та гр. Х. вбили гр. Т.

19 серпня 1998 р. гр. Зозуля зробив таке саме зізнання.

11 листопада 1998 р. досудове слідство було завершене, а заявникам був наданий час для вивчення матеріалів справи.

19 травня 1999 р. суд постановив взяти заявників під варту, а 1 липня 1999 р. Київський суд звинуватив заявників у скоєнні вбивства (за обтяжуючих обставин) та розбою і засудив кожного до чотирнадцяти років позбавлення волі. Згодом це рішення було переглянуте у вищих інстанціях, внаслідок чого строк відбуття покарання першого заявника було зменшено до десяти років.

У квітні 2000 р. заявники звернулися до суду зі скаргою на їх незаконне утримування під вартою правоохоронними органами з листопада 1998 р. до квітня – травня 1999 р., оскільки в цей час вони мали вивчати матеріали справи, а також не було ордеру на їх арешт. Проте суд виніс ряд рішень щодо правомірності таких дій з боку правоохоронних органів.

27 березня 2001 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на незаконне та тривале затримання, а також необґрунтовано тривалий розгляд їх справи в українських судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень (1) та (3) ст. 5 Конвенції, визнавши решту скарг неприйнятними, і зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СПІНОВ проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 34331/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SPINOV v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application no. 34331/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування».

Обставини справи

Згідно зі звітом міліції 29 листопада 2001 р. близько 19 год. 30 хв. заявник у справі – Віталій Володимирович Спінов, перебуваючи у нетверезому стані, вихопив сумку з рук гр. С. та намагався втекти. Двоє патрульних міліціонерів почули крик гр. С.

та побачили заявника, який біг із сумкою в руках. Його наздогнали, затримали та доправили до найближчого відділення міліції. 30 листопада 2001 р. заявника було звільнено.

4 грудня 2001 р. його оглянув судмедексперт, який кваліфікував його ушкодження як легкі. Згідно з довідкою, виданою 5 грудня 2001 р. лікарем місцевої лікарні, заявник мав посттравматичні болі у нирках, що були наслідком ударів по спині. У період з 10 грудня 2001 р. по 2 січня 2002 р. він пройшов курс лікування у місцевій лікарні від струсу мозку (згідно з історією хвороби, заявник скаржився на головний біль, загальну слабкість та нудоту).

14 січня 2002 р. заявник звернувся до Прокуратури Калінінського району м. Донецьк зі скаргою на жорстоке поводження. 24 січня 2002 р. районна прокуратура відмовила йому у порушенні кримінальної справи проти працівників міліції за відсутністю складу злочину в їхніх діях.

10 лютого 2003 р. Калінінський районний суд м. Донецьк визнав заявника винним у спробі скоєння крадіжки та наклав штраф у розмірі 850 грн. Апеляцію проти цього рішення заявник не подавав, проте за період до 2005 р. він неодноразово вдавався до спроб порушити кримінальне провадження за заявленим правопорушенням, у чому йому було відмовлено.

Зрештою 20 липня 2005 р. Генеральна прокуратура порушила кримінальне провадження проти працівників міліції за перевищення ними службових повноважень, а також жорстоке поводження із заявником. Проте листом від 30 липня 2007 р. районна прокуратура поінформувала заявника, що 29 березня 2007 р. зазначене провадження було закрито за відсутності *corpus delicti* у діях працівників міліції.

Тоді заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на жорстоке поводження з боку працівників міліції та неефективне розслідування за його скаргами з цього приводу.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТАДНЮК проти України» від 27 листопада 2008 р. (заява № 30922/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF STADNYUK v. UKRAINE of 27 November 2008 (Application no. 30922/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

8 грудня 2000 р. Андрушівський районний суд присудив заявниці – Олені Яківні Стаднюк – 700 грн компенсації за матеріальні та нематеріальні збитки, завдані їй гр. Ю. Було розпочато процедуру виконання цього рішення.

У лютому 2002 р. вона подала позов на відділ державної виконавчої служби Богунського районного управління юстиції м. Житомир за бездіяльність у виконанні рішення від 8 грудня 2000 р., вимагаючи компенсації.

17 квітня 2003 р. суд виніс рішення на користь заявниці та постановив, щоб виконавча служба виплатила їй 450 грн 39 коп., проте це рішення й досі не виконано.

9 серпня 2005 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання судового рішення, ухваленого на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного решту боргу згідно з рішенням суду від 17 квітня 2003 р. та 450 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНТОНЮК проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 17022/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ANTONYUK v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 17022/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

У 1971 р. Володимир-Волинська міська рада (далі – міська рада) надала заявниці – Оксані Василівні Антонюк – право на безстрокове користування земельною ділянкою, право власності на яку вона згодом набула. За словами заявниці, у 1984 р. її сусід – К. – побудував гараж, що займає частину її земельної ділянки.

У травні 1994 р. заявниця розпочала провадження у Володимир-Волинському міському суді (далі – міський суд), вимагаючи усунення перешкод її володінню земельною ділянкою, а також компенсації.

10 серпня 1995 р. у контексті процедури примирення сторін міська земельна комісія делімітувала межі земельних ділянок та здійснила їх демаркацію.

24 березня 1997 р. міський суд виніс рішення на користь заявниці. Він постановив, щоб гр. К. не перешкоджав заявниці у використанні її ділянки, проте відхилив клопотання про компенсацію.

5 травня 1997 р. виконавча служба розпочала процедуру виконання рішення. У ході виконавчого провадження служба зверталася до суду та прокуратури з клопотання про надання роз'яснень щодо способу, у який має бути виконане це рішення, оскільки, як зазначено у виконавчому листі, рішення суду від 24 березня 1997 р. є незрозумілим та неоднозначним. Проте суд не дав роз'яснень, а лише постановив виконати це рішення.

6 листопада 2003 р. виконавча служба припинила виконавче провадження на підставі того, що рішення від 24 березня 1997 р. було виконане повністю.

Проте заявниця залишилася незадоволеною таким рішенням і звернулася спочатку до міського суду, а потім – обласного апеляційного, вищого адміністративного судів та Верховного Суду України.

19 березня 2002 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї та зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГОГІН проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 10398/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GOGIN v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 10398/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

15 липня 1998 р. Докучаєвський суд постановив, щоб шахта «Южнодонецкая-3» (далі – товариство) виплатило заявнику – Валерію Адольфовичу Гогіну – 2 тис. 147 грн 72 коп. заборгованості із заробітної плати та інших виплат. Того самого дня іншим рішенням суд постановив, щоб товариство виплатило заявнику 312 грн 11 коп. компенсації за втрату заробітної плати та виправило записи у його трудовій книжці про дату та причину звільнення.

1 вересня 1998 р. суд постановив, щоб товариство виплатило заявнику 949 грн 90 коп. компенсації за втрату заробітної плати та інших виплат.

6 січня 1999 р. суд постановив, щоб товариство виплатило заявнику 1 тис. 438 грн 42 коп. компенсації за втрату заробітної плати та інших виплат.

1 жовтня 1999 р. суд постановив, щоб товариство забезпечило заявника житлом, як це зазначено у трудовій угоді. 4 березня 2002 р. за клопотанням заявника суд вніс зміни щодо способу виконання рішення від 1 жовтня 1999 р. та постановив, щоб товариство виплатило заявнику 13 тис. 137 грн замість забезпечення його житлом.

Всі рішення і досі повністю не виконані.

26 лютого 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання судових рішень, ухвалених на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного решту боргу за рішеннями від 15 липня 1998 р. (два рішення), 1 вересня 1998 р., 6 січня 1999 р. та 1 жовтня 1999 р. зі змінами, внесеними постановою від 4 березня 2002 р. стосовно матеріального збитку, а також 2 тис. 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАЛАШНИКОВ проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 22709/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KALASHNYKOV v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 22709/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник – Микола Васильович Калашников – колишній працівник відкритого акціонерного товариства «Автобаза» (далі – товариство)

13 травня 1998 р. Очаківський суд постановив, щоб товариство виплатило заявникові 3 тис. 176 грн заробітної плати. Це рішення було виконано повністю у 2002 р.

У той час, коли це рішення ще не було виконано, заявник розпочав провадження проти виконавчої служби. 3 квітня 2001 р. суд постановив, щоб товариство виплатило заявнику 2 тис. 283 грн компенсації збитків, спричинених інфляцією. Цим самим рішенням суд відхилив його скаргу проти виконавчої служби.

8 травня 2003 р. виконавча служба припинила виконання судового рішення від 3 квітня 2001 р. на тій підставі, що товариство було оголошено банкрутом, і це рішення лишається невиконаним і досі.

У вересні 2001 р., у той час, коли процедура виконання рішення від 3 квітня 2001 р. ще тривала, заявник розпочав провадження в Очаківському суді проти Очаківської виконавчої служби, вимагаючи компенсації за бездіяльність останньої.

26 листопада 2002 р. суд виніс рішення на користь заявника та постановив, щоб виконавча служба виплатила йому 825 грн компенсації за нематеріальний збиток, спричинений невиконанням рішення суду від 3 квітня 2001 р., проте через брак коштів у виконавчої служби це рішення не виконано і досі.

27 липня 2001 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, встановив, що немає потреби перевіряти скаргу стосовно порушення ст. 13 Конвенції, і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 900 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАЧЕРСКАЯ ТА ФРОЛОВА проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 28020/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KACHERSKAYA AND FROLOVA v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 28020/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

22 червня 1999 р. Первомайський суд постановив, щоб Первомайське управління освіти виплатило першій заявниці – Лідії Константиновне Качерской – 1 тис. 410 грн 85 коп. заборгованості із заробітної плати.

2 серпня 1999 р. цей самий суд постановив, щоб той самий відповідач виплатив першій заявниці 324 грн 34 коп. компенсації за відпустку на оздоровлення.

22 червня 1999 р. Первомайський суд постановив, щоб Первомайське управління освіти виплатило другій заявниці – Іріне Ігорєвне Фроловой – 794 грн 60 коп. заборгованості із заробітної плати. 2 серпня 1999 р. цей самий суд постановив, щоб той самий відповідач виплатив другій заявниці 274 грн компенсації за відпустку на оздоровлення.

Проте рішення на користь заявниць і досі лишаються невиконаними через брак коштів.

12 серпня 2003 р. заявниці звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішень, ухвалених на їх користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї та зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішеннями національного суду від 22 червня 1999 р. та 2 серпня 1999 р., а також кожній по 1 тис. 450 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛОШЕНКО проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 11447/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LOSHENKO v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 11447/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У 1995 р. заявник у справі – Міхаїл Павлович Лошенко – уклав контракт з приватним банком А. (далі – банк), згідно з яким останній мав інвестувати кошти заявника у будівництво житла акціонерним товариством К. (далі – будівельна компанія), що мало бути завершено до 30 липня 1996 р. У разі затримки у виконанні контракту заявник мав право вимагати від банку пеню.

Оскільки офіційно будівництво було завершено лише 29 серпня 1996 р., 2 жовтня 1996 р. заявник порушив цивільне провадження у Печерському районному суді м. Київ, вимагаючи від банку компенсаційної виплати за затримку виконання контракту.

2 грудня 1996 р. суддя В. провів слухання справи. Згодом суддя З., який очолював на той момент Печерський районний суд, відмовив судді В. у веденні цієї справи за невизначених причин.

27 жовтня 1997 р. банк подав зустрічний позов, стверджуючи, що обіцянку сплатити пеню у разі невиконання зазначеного положення контракту було дано з перевищенням повноважень та має бути анульовано як несумісну із застосовним банківським правом.

19 листопада суддя Печерського районного суду виголосив (але не підписав) рішення, в якому відхилив скаргу заявника та задовольнив зустрічний позов банку. 27 листопада 1997 р. заявник подав касаційну скаргу до Київського міського суду.

3 грудня 1997 р. відповідно до чинних вимог процесуального права скаргу було передано судді З. для прийняття рішення щодо її відповідності процедурним вимогам. У червні 2001 р. було запроваджено нову апеляційну процедуру, а Київський міський суд

було перетворено на Апеляційний суд м. Києва. У липні 2001 р. суддю З. було звільнено на дисциплінарних підставах.

10 грудня 2001 р. Київське міське управління юстиції поінформувало заявника про те, що ним проведено розслідування щодо його скарги на тривалий розгляд його апеляції та виявлено, що колишній суддя З. не зареєстрував її та вилучив справу із судового реєстру.

7 травня 2002 р. міський суд скасував рішення від 19 листопада 1997 р. як не підписане головуючим суддею та передав справу для нового розгляду.

10 жовтня 2002 р. Печерський суд задовольнив скаргу заявника та відхилив зустрічний позов банку. 24 жовтня 2002 р. банк подав апеляцію.

4 грудня 2002 р. Апеляційний суд м. Києва скасував рішення, анулювавши положення стосовно відповідальності банку за затримку у роботі будівельної компанії як несумісне із застосовним правом.

23 грудня 2002 р. заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду України, який 16 жовтня 2003 р. відхилив запит заявника щодо подання касації.

24 березня 2004 р. суддю З. було звинувачено у невиконанні службових обов'язків та засуджено до двох років ув'язнення, при чому жоден з його злочинних епізодів не стосувався цивільної справи заявника. Після цього заявник зробив безрезультатну спробу повторно відкрити провадження, стверджуючи, що аналогічну скаргу, подану іншим інвестором, було задоволено на його користь.

Тоді заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання у розумний строк рішення національного суду, ухваленого на його користь, а також несправедливе проведення слухань і результату провадження та брак професіоналізму, незалежності і неупередженості суддів національних судів України.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції у частині, що стосується надмірної тривалості судового провадження, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом

трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЮТОВ проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 32038/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LYUTOV v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 32038/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

22 листопада 1993 р. заявник – Сергій Івановіч Лютов – отримав численні опіки внаслідок інциденту на робочому місці. Його роботодавець – державне товариство «Артемшахтобуд» (далі – товариство) склало звіт, в якому зазначалося, що нещасний випадок стався частково з вини заявника.

У 1994 р. заявник отримав середній ступінь інвалідності. Товариство виплатило заявнику одноразову допомогу та встановило йому щомісячну компенсацію за втрату доходу.

У травні 1995 р. заявник розпочав провадження проти товариства у Нікітовському районному суді м. Горловка, вимагаючи встановлення факту його непричетності до нещасного випадку та переобчислення сум вищезазначених виплат, а також компенсації за збитки, що стали наслідком неправильного нарахування допомоги. 4 грудня 1995 р. суд частково задовольнив вимоги заявника. Згодом його справа розглядалася в апеляційних інстанціях.

Присуджену заявнику суму було повністю виплачено 8 липня 2004 р.

16 серпня 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на необґрунтовано тривалий розгляд його справи в українських судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши скаргу за ст. 1 Протоколу 1 Конвенції як неприйнятну, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАСЛЕН проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 44327/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PASLEN v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 44327/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

У 2003 р. заявник – Владімір Владімірович Паслен – вийшов на пенсію.

19 серпня 2004 р. військовий суд Донецького гарнізону постановив, щоб Донецький обласний військовий комісаріат виплатив заявнику 1 тис. 144 грн 07 коп. компенсації за його обмундирування та 51 грн за судові витрати. Рішення лишається і досі невиконаним.

23 листопада 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, встановив, що немає потреби перевіряти скаргу стосовно порушення ст. 13 Конвенції, і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного решту боргу за рішенням національного суду (1 тис. 195 грн 07 коп.) та 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТАНКОВСКАЯ проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 20984/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF STANKOVSKAYA v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 20984/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

5 листопада 2003 р. Новокаховський суд постановив ВАТ «Південелектронмаш» сплатити заявниці – Станковской Лідії Валентіновне – 37 тис. 237 грн 36 коп. заборгованості із заробітної плати, що належить її чоловікові, який помер у жовтні 2002 р.

2 грудня 2003 р. виконавча служба м. Нова Каховка розпочала процедуру виконання цього рішення. Оскільки на цей час стосовно товариства-боржника тривало провадження щодо банкрутства, згідно з рішенням Господарського суду Херсонської області від 27 лютого 2004 р. виконання рішення від 5 листопада 2003 р. було припинено та поновлено лише 1 липня 2005 р.

7 травня 2006 р. товариство-боржник виплатило заявниці 8 тис. 938 грн.

Рішенням від 2 червня 2006 р. Новокаховський суд постановив, щоб товариство виплатило заявниці ще 7 тис. 812 грн компенсації за несвоєчасну сплату присудженого їй боргу, а 13 червня 2006 р. виконавча служба почала процедуру виконання цього рішення.

За словами заявниці, виконавча служба припинила виконання рішення від 5 листопада 2003 р. на підставі неправдивої інформації, наданої товариством-боржником щодо сплати боргу, та вимагала від суду видати їй новий виконавчий припис, який вона подала до виконавчої служби 18 липня 2006 р. 20 липня 2006 р. виконавча служба почала нове виконавче провадження стосовно рішення від 5 листопада 2003 р.

Рішення від 5 листопада 2003 р. та 2 червня 2006 р. досі лишаються невиконаними через скрутне фінансове становище

товариства-боржника, про що заявниця і подала скаргу до Європейського суду з прав людини.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і ст. 1 Протоколу 1 до неї та зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національного суду від 5 листопада 2003 р. та 2 червня 2006 р., а також 1 тис. 800 євро компенсації за нематеріальний збиток і 100 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ФАРАФОНОВА проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 28780/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF FARAFONOVA v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 28780/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

14 червня 2001 р. проти заявниці – Іріни Анатоліївни Фарафоновой – було відкрито кримінальну справу за фактом хуліганства.

7 вересня 2001 р. Червоноградський районний суд м. Харків почав розгляд її справи, а 4 грудня 2001 р. справу було передано до Жовтневого районного суду м. Харків внаслідок зміни територіальної юрисдикції.

13 липня 2006 р. Жовтневий районний суд м. Харків, після неодноразової передачі справи на додаткове розслідування, визнав заявницю винною у хуліганстві та засудив її до трьох років ув'язнення умовно.

19 жовтня 2000 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на необґрунтовано тривалий розгляд її справи в українських судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і 13 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 400 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЧЕПИЖНА проти України» від 11 грудня 2008 р. (заява № 22581/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF CHERYZHNA v. UKRAINE of 11 December 2008 (Application no. 22581/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У 1994 р. заявниця – Зінаїда Іванівна Чепижна, яка до того часу проживала у м. Донецьк, переїхала до м. Києва.

Вона видала довіреність гр. Р., який обіцяв допомогти обміняти її квартиру у м. Донецьк на квартиру у м. Київ.

Гр. Р. продав її квартиру гр. П., а останній продав її гр. Л. Проте заявниця не отримала грошей від продажу квартири.

У лютому 1995 р. гр. Л. розпочала судове провадження у Ворошиловському районному суді м. Донецьк, оскаржуючи право заявниці проживати у зазначеній квартирі.

22 лютого 1995 р. Ворошиловський районний суд виніс рішення на користь гр. Л., проте через протест Голови суду Президія Донецького обласного суду скасувала це рішення та направила справу на повторний розгляд, а 23 червня 2000 р. її було перенаправлено до Калінінського районного суду м. Донецьк.

У той же час (у лютому 1995 р.) заявниця розпочала судове провадження у Ворошиловському районному суді м. Донецьк проти гр. Р., гр. Л., гр. П., а також агентів з нерухомості – гр. К. та гр. Б., вимагаючи скасування договору купівлі-продажу квартири та виселення з неї гр. Л.

Ворошиловський районний суд розглянув справу та 26 червня 2000 р. направив її на повторний розгляд до Калінінського районного суду м. Донецьк.

У липні 2000 р. Калінінський районний суд вирішив спільно розглядати позови заявниці та гр. Л.

29 жовтня 2001 р. суд відмовив заявниці у задоволенні її позову. Після цього заявниця неодноразово зверталася до апеляційних інстанцій.

19 листопада 2003 р. Верховний Суд України відхилив клопотання заявниці про оскарження рішення в порядку касації.

29 травня 2004 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на необґрунтовано тривалий розгляд її справи українськими судами.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АЙБАБІН проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 23194/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF AYBABIN v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 23194/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

8 червня 1997 р. заявник – Дмитрій Александровіч Айбабін – скоїв вбивство гр. Р. та гр. Ш. та завдав тяжких тілесних ушкоджень гр. С. та гр. Щ.

11 червня 1997 р. заявнику було висунуто обвинувачення у подвійному вбивстві за обтяжуючих обставин, а прокурор видав ордер на його затримання.

Розгляд справи за обвинуваченням заявника у вбивстві тривав до 17 травня 2001 р., коли Харківський обласний суд визнав заявника винним у скоєнні навмисного вбивства гр. Р. та гр. Ш. та замаху на вбивство гр. С. та гр. Щ. Суд засудив заявника до 15 років позбавлення волі. 18 грудня 2001 р. Верховний Суд України підтримав це рішення.

3 травня 2002 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на необґрунтовано тривалий розгляд його справи українськими судами.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро компенсації за нематеріальний збиток та 40 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАЦ ТА ІНШІ проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 29971/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KATS AND OTHERS v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 29971/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

18 листопада 2002 р. Солом'янське РУ ГУ МВС України в м. Києві відкрило кримінальну справу проти Ольги Біляк та гр. С за підозрою в пограбуванні.

16 квітня 2003 р. О. Біляк було звинувачено у пограбуванні, а наступного дня Солом'янський районний суд м. Києва виніс рішення про взяття її під варту.

27 серпня 2003 р. Солом'янський районний суд м. Києва засудив О. Біляк до восьми з половиною років позбавлення волі.

22 квітня 2003 р. О. Біляк було направлено до Київського слідчого ізолятора № 13 (далі – СІЗО).

Її було обстежено лікарями, і стан її здоров'я було визнано як задовільний, проте у своїх щоденниках О. Біляк писала, що стан її здоров'я погіршується.

26 вересня 2003 р. перший заявник – Олег Володимирович Кац (батько О. Біляк) – подав клопотання до СІЗО про госпіталізацію його дочки. До клопотання він додав лист з Київської міської лікарні, в якому надавалося підтвердження того, що О. Біляк з 1999 р. встановлено діагноз «ВІЛ-позитивна» і вона потребує відповідного лікування. Проте представники слідчого ізолятора відмовилися перевести О. Біляк у спеціальну лікарню.

У січні 2004 р. О. Біляк було встановлено такі діагнози: гострий бронхіт, хронічний гастрит, анемія, загальна атрофія та психічний розлад.

29 січня 2004 р. слідчий Солом'янського РУ ГУ МВС України в м. Києві прийняв рішення про звільнення О. Біляк через погіршення стану її здоров'я.

Проте рішення так і не було виконане, а 1 лютого 2004 р. О. Біляк померла в СІЗО.

Одразу після смерті О. Біляк її родичі поскаржилися на недбалість адміністрації СІЗО, однак слідчі органи відмовилися порушити кримінальну справу.

29 липня 2004 р. Олег Володимирович Кац (батько О. Біляк) – перший заявник, Тетяна Володимирівна Кац (мати О. Біляк) – другий заявник та Станіслав Ігоревич Біляк (син О. Біляк) – третій заявник звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на порушення права О. Біляк на належний медичний догляд під час утримання під вартою, що призвело до її смерті, а також на несумлінне розслідування причини її смерті.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 2 Конвенції стосовно нездатності державних органів захистити право Ольги Біляк на життя та неефективного розслідування причини її смерті, а також ст. 5(1) Конвенції; встановив, що немає потреби перевіряти скаргу щодо порушення ст. 3 та ст. 13 Конвенції.

Європейський суд з прав людини зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 7 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток, а також 1 тис. 50 євро компенсації першому заявнику за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛУЦЕНКО проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 30663/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LUTSENKO v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 30663/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

17 листопада 1995 р. заявника – Станіслава Ніколаєвіча Луценко – було заарештовано за підозрою у вбивстві гр. О. М., якого знайшли у лісопосадці поблизу залізничної станції з чотирма вогнепальними пораненнями (він помер у лікарні через кілька годин).

З 17 листопада 1995 р. по 13 грудня 1996 р. заявник утримувався у Донецькому слідчому ізоляторі (далі – СІЗО). За словами заявника, умови його утримання були нелюдськими та такими, що принижували гідність.

Заявник наполегливо заперечував свою причетність до злочину.

13 грудня 1996 р. Донецький обласний суд виніс виправдувальний вирок і заявника було звільнено з-під варти.

Згодом заявник виїхав з України та оселився в Узбекистані.

9 червня 1997 р. Донецький обласний суд оголосив заявника у розшук.

У 2002 р., коли заявник звернувся до компетентних органів України з клопотанням про поновлення його паспорта, строк дії якого закінчився, його було заарештовано та притягнуто до суду. За словами заявника, він не знав про те, що він перебуває у розшуку, і

не ховався. Він осів, знайшов роботу, одружився, має дитину, а також отримав посвідчення водія на своє ім'я.

3 жовтня 2003 р. Донецький обласний апеляційний суд (колишній Донецький обласний суд) визнав заявника винним у скоєнні вбивства з корисливих мотивів та незаконному володінні вогнепальною зброєю.

5 серпня 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на, зокрема, нелюдські умови утримання під вартою з 1995 по 1996 рр. та порушення його права на справедливий судовий розгляд.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень 6 (1) Конвенції, визнав неприйнятною скаргу за ст. 3 Конвенції, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НОВІК проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 48068/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NOVIK v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 48068/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

30 листопада 2006 р. заявника – Валерія Валерієвіча Новіка – було затримано міліцією згідно з міжнародним ордером на арешт, виданим Генеральною Прокуратурою Республіки Беларусь.

1 грудня 2006 р. Печерський районний суд м. Києва виніс постанову про утримання заявника під вартою на 40 днів на період очікування офіційного клопотання про його екстрадицію в Беларусь.

4 грудня 2006 р. заявник оскаржив рішення від 1 грудня 2006 р. Він стверджував, що суд першої інстанції не взяв до уваги стан його здоров'я і той факт, що він проживає в Україні разом з

дружиною та трьома дітьми протягом тривалого часу, а також не розглянув аргументи заявника щодо його політичного переслідування в Беларусі.

7 грудня 2006 р. Апеляційний суд м. Києва відхилив апеляцію заявника на рішення від 1 грудня 2006 р.

8 грудня 2006 р. заступник прокурора Республіки Беларусь подав офіційне клопотання до Генеральної прокуратури України, вимагаючи екстрадиції заявника до Беларусі.

У листі від 25 грудня 2006 р. заступник Генерального прокурора України повідомив заступнику Генерального прокурора Республіки Беларусь, що заявника не може бути видано Беларусі на тій підставі, що згідно із законодавством України обвинувачення, висунуті проти заявника, не тягнуть за собою позбавлення волі.

27 грудня 2006 р. заявника було звільнено з-під варти.

4 грудня 2006 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на незаконне утримання його під вартою в очікуванні екстрадиції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САВІНИ проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 39948/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SAVINY v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 39948/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 14 «Заборона дискримінації».

Обставини справи

Заявниками у справі є подружжя Савіних – Сергій Леонідович та Валентина Олександрівна. Обоє є сліпими від народження. З 1990 р. по 2006 р. вони були офіційно працевлаштовані Українським товариством сліпих, проте, за свідченнями

роботодавця, перший заявник з 2001 р. по 2006 р. працював лише кілька днів, а другий припинив роботу на початку 1990-х рр.

З 1997 р. родина проживає у двокімнатній комунальній квартирі (проте, за свідченнями Савіних, вони займають лише одну кімнату), в якій немає центрального газового опалення, каналізації та гарячої води.

У подружжя є семеро дітей: О. С. (1991 р. н.), М. С. (1992 р. н.), Ю. С. (1993 р. н.), П. С. (1995 р. н.), С. С. (1997 р. н.), К. С. (1998 р. н.) та Т. С. (2001 р. н.).

У лютому 1998 р. четверо дітей (М. С., Ю. С., П. С. та С. С.) були направлені до Роменської загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІІ ступенів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування ім. О. А. Деревської через неспроможність батьків забезпечити їм належний догляд.

Заявники звернулися до місцевої влади з проханням провести до їх житла газ для опалення та готування їжі, а також гарячу воду.

10 січня 2000 р. їх поінформували, що сусіди висловили категоричний протест проти цього через ймовірну небезпеку, пов'язану зі сліпотою заявників та наявністю маленьких дітей. 27 лютого 2007 р. заявники отримали 150 грн фінансової допомоги на електроенергію.

5 січня 2004 р. прокурор м. Ромни за клопотанням Служби у справах неповнолітніх розпочав судове провадження щодо передачі О. С., К. С. та Т. С. під опіку держави. 2 грудня 2004 р. суд задовольнив позов.

Заявники оскаржували це рішення в апеляційних інстанціях, проте 22 березня 2006 р. Верховний Суд України підтримав рішення про передачу дітей під опіку.

Рішення було виконане 23 червня 2006 р. – К. С. було направлено до школи в м. Ромни, а О. С. та Т. С. до школи у м. Суми.

20 вересня 2006 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на порушення їх права на повагу до сімейного життя.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 8 (1) Конвенції, встановив, що немає потреби перевіряти скаргу щодо порушення ст. 6 (1) Конвенції, і зобов'язав Україну виплатити заявникам (спільно) протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САМОЙЛЕНКО ТА ПОЛОНСЬКА проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 6566/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SAMOYLENKO AND POLONSKA v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 6566/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявницями у справі є мати та дочка – Марія Самойленко та Світлана Полонська.

8 грудня 1998 р. Ватутінський районний суд м. Києва постановив, щоб Державна будівельно-промислова компанія «Атомспецбуд» (колишній роботодавець гр. С.) виплатила гр. С. – чоловіку і батьку заявниць – 5 тис. 635 грн заборгованості із заробітної плати.

Коли судове рішення набрало чинності, виконавча служба розпочала його виконання.

19 березня 2003 р. гр. С. помер. За словами заявниць, вони є єдиними спадкоємицями померлого.

У ході виконавчого провадження заявницям було виплачено 290 грн 16 коп., решту суми не виплачено і досі.

Крім того, 17 грудня 1998 р. Ватутінський районний суд м. Києва у двох окремих рішеннях постановив, щоб дочірнє підприємство «Спеценергобуд» (колишній роботодавець заявниць) виплатило першій заявниці 4 тис. 555 грн 37 коп. та другій – 1 тис.

137 грн 88 коп. заборгованості із заробітної плати. Проте і це рішення є досі невиконаним.

8 грудня 2004 р. заявниці звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на необґрунтовано тривалий розгляд їх справ українськими судами.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішеннями національного суду від 8 грудня 1998 р., а також 1 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток і 20 євро компенсації за судові витрати кожній.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «УХАН проти України» від 18 грудня 2008 р. (заява № 30628/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF UKHAN v. UKRAINE of 18 December 2008 (Application no. 30628/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

21 травня 1997 р. заявника – Івана Дмитровича Ухана – було засуджено до десяти років ув'язнення за нанесення тяжких тілесних ушкоджень.

У червні 2003 р. заявника було достроково звільнено

28 жовтня 2003 р. заявника було затримано за підозрою у хуліганстві та крадіжці.

20 грудня 2004 р. Корсунь-Шевченківський районний суд засудив заявника до шести з половиною років позбавлення волі за хуліганство та крадіжку. Заявник намагався оскаржити це рішення, стверджуючи, що працівники правоохоронних органів застосовували до нього силу, змушуючи зробити зізнання, проте суд відхилив його апеляцію.

Протягом 2003 – 2005 рр. заявник перебував у Черкаському обласному слідчому ізоляторі № 30 (далі – СІЗО).

За час перебування у СІЗО у нього виникло кілька серйозних захворювань і стан його здоров'я погіршився через неналежний медичний догляд. Він звертався до прокуратури та омбудсмана зі скаргами на те, що ставлення до нього у тюремній лікарні є неналежним.

9 грудня 2005 р. спеціальна комісія встановила заявнику другу групу інвалідності, і його було переведено до іншого виправного закладу, призначеного для інвалідів.

31 липня 2002 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на неналежні умови утримання у в'язниці.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції стосовно умов утримання у СІЗО, а також ст. 13 Конвенції стосовно відсутності ефективних засобів правового захисту на скарги заявника щодо умов його утримання у виправному закладі та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Члени Європейського Парламенту починають процес скасування обмежувальних заходів щодо Беларусі

MEPs set stage for lifting Belarus sanctions (euobserver.com, 09.10.2008)

9 жовтня 2008 р. Європейський Парламент прийняв рішення про тимчасове скасування частини санкцій проти Беларусі. Було знято заборону видачі віз 40 білоруським посадовим особам (у т.ч. Президенту Александру Лукашенку), яких звинувачували в порушенні демократичних свобод та прав людини. Через півроку тимчасове скасування обмежувальних заходів буде подовжено за умови перегляду закону про засоби масової інформації, прийнятого у червні 2008 р., яким передбачається суворий контроль за Інтернет-виданнями в країні. ЄС готовий до співпраці і поглиблення відносин з Беларуссю для підтримки демократичних перетворень у республіці.

Міністр закордонних справ Фінляндії, голова ОБСЄ Александр Стубб також привітав ініціативу Європарламенту. «Ніхто не може заперечувати позитивних змін у проведенні виборів у 2008 році, порівнюючи з 2004 роком», – сказав він. Після зустрічі з Президентом Лукашенком у м. Мінськ А. Стубб зазначив: «Уже час перегорнути сторінку у відносинах Беларусь – Європа».

Підсумки першої зустрічі європейських міністрів, відповідальних за боротьбу з бідністю та соціальною ізоляцією

Results of the informal meeting of ministers responsible for combating poverty and social exclusion (ue2008.fr, 16.10.2008)

16 жовтня 2008 р. відбулася перша зустріч міністрів країн Європи, які відповідають за політику боротьби з бідністю та соціальною ізоляцією. Зустріч було проведено під патронатом французького головування в Раді Європейського Союзу. На зустрічі головував Мартін Ірш – Верховний Комісар Франції з питань активної солідарності проти бідності.

Необхідність такої зустрічі було зумовлено зростаючою кількістю європейців, що живуть за межею бідності. За даними на 2008 р. 16 % жителів Європи перебувають у скрутному

фінансовому становищі. Крім того, 8 % працюючого населення, що має постійну роботу, також знаходиться за межею бідності.

Головним завданням зустрічі міністрів стало вироблення європейської стратегії боротьби з бідністю та механізмів, необхідних для її імплементації. Вона ґрунтується на трьох стовпах: допомога в отриманні достатнього доходу, підтримка ринків праці та доступ до якісної соціальної допомоги.

Усвідомлюючи, що в першу чергу саме країни-учасниці відповідальні за боротьбу зі злиднями та соціальною ізоляцією, міністри висловили запевнення, що Європейський Союз зробить значний внесок у посилення національних стратегій. Країни – учасниці зустрічі одностайно проголосували за проголошення 2010 року європейським роком боротьби зі злиднями.

Крім спільних заяв на майбутнє, на зустрічі було прийнято рішення про розгляд на першій конференції із соціальних експериментів питання щодо створення європейської мережі з поширення найкращих методів і підходів до боротьби з бідністю. Проведення цієї конференції заплановано на 21 – 22 листопада за підтримки Європейської Комісії та Європейського соціального фонду.

Бельгія, яка 2010 р. проводитиме дев'ятий «круглий стіл», присвячений боротьбі з бідністю, наголосила на необхідності проведення зустрічі з цього питання на рівні міністрів.

Результати саміту Канада – ЄС

2008 Canada-EU Summit Statement (ue2008.fr, 17.10.2008)

17 жовтня 2008 р. у м. Квебек (Канада) відбувся щорічний саміт Канада – ЄС, в якому взяли участь Голова Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу, Голова Європейської Ради Ніколя Саркозі та Прем'єр-міністр Канади Стівен Харпер.

На саміті Канада – ЄС були порушені такі питання, як економічне партнерство, проблеми енергетики та охорони навколишнього середовища, міжнародна безпека та збереження миру.

Сторони обговорили комплекс заходів щодо врегулювання фінансової кризи, можливості поглиблення торговельних зв'язків

між країнами ЄС та Канадою, а також перспективи спільної роботи у рамках Світової організації торгівлі.

Одним з першочергових завдань Канада та Європейський Союз визначили співпрацю на регіональному, національному та міжнародному рівнях у вирішенні проблем глобального потепління та зменшенні шкідливих викидів у повітря. Заплановано розширити співробітництво щодо втілення рішень, прийнятих на конференції ООН зі зміни клімату на острові Балі (Індонезія) та під час саміту в м. Берлін (Німеччина) у 2007 р. Основними пріоритетами подальшої роботи визначено захист біологічного розмаїття, збереження морських екосистем, лісів, утилізацію хімічних речовин та сміття, розвиток території Арктики, лібералізацію продажу екологічних товарів та послуг.

Сторони обговорили питання збереження миру та безпеки у Грузії, Афганістані, Ірані, Гаїті, Судані, Сомалі та на Близькому Сході й узгодили ряд спільних дій. Зокрема, вони домовилися сприяти стабілізації ситуації в Афганістані, підтримувати розвиток громадянського суспільства, надати допомогу у плануванні та проведенні виборів у країні.

Канада та ЄС вирішили також посилити співпрацю на територіях Афганістану, Балкан, Палестини та в Африці.

Звіт сьомого Форуму «Азія – Європа»

Chair's Statement of the Seventh Asia-Europe Meeting (asem7.cn, 24.10.2008)

24 – 25 жовтня 2008 р. у м. Пекін пройшов сьомий Форум «Азія – Європа» (АСЕМ-7). У саміті взяли участь керівники країн та урядів 16 азійських та 27 європейських країн, Голова Європейської Комісії та Генеральний Секретар Асоціації країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).

Керівники держав Європи та Азії обговорили найважливіші питання в політичній, економічній і соціально-культурній сферах. Серед інших питань, що стояли на порядку денному, були: підтримання безпеки, зміна клімату, боротьба зі стихійними лихами та забезпечення населення продовольством, енергопостачання, розвиток і поглиблення відносин між різними країнами та культурами. Однак центральною проблемою дискусій стала світова фінансова криза та шляхи її подолання.

Учасники Форуму дійшли згоди, що вирішення фінансово-економічних проблем можливе лише шляхом узгодженої роботи всіх країн світу, але починати слід на місцях, оскільки кожна держава відповідає за власний розвиток і вихід з кризи. Вони погодилися, що МВФ відіграє ключову роль у наданні допомоги слаборозвиненим країнам, які постраждали від кризи.

Представники країн Європи та Азії досягли консенсусу з таких питань, як збереження розмаїття культур, забезпечення гармонійного співіснування різних цивілізацій, дотримання прав людини і громадянина.

Європейський Союз планує посилити свій вплив на міжнародній арені

EU asks US for greater role on worlds stage (euobserver.com, 04.11.2008)

З листопада 2008 р. у ході неформальної зустрічі у м. Марсель (Франція) міністри закордонних справ держав – членів Європейського Союзу підготували лист до майбутнього Президента США, в якому окреслено пріоритети подальшого співробітництва. ЄС прагне впливати на події на міжнародній арені, зокрема на встановлення відносин з Росією, що поступово відроджується, а також приділяти значну увагу миротворчим процесам в Афганістані та на Близькому Сході.

У документі ЄС виступає за об'єднання зусиль для підтримки безпеки та відбудови Афганістану і визначає вирішальним етапом для встановлення миру в країні вибори 2009 р.

США та ЄС повинні врахувати зміцнення економіки Росії та активізувати дипломатичні відносини з нею, щоб уникнути небажаної конфронтації. Європейський Союз як сусід Російської Федерації прагне відігравати визначальну роль у майбутніх переговорах.

Адміністрація США повинна зробити миротворчий процес на Близькому Сході своїм першочерговим завданням, а Європа – виступити співгарантом при підписанні майбутньої угоди між Палестиною та Ізраїлем.

У листі підкреслено значення принципу багатосторонності у міжнародних відносинах. ЄС виступає за реформи ООН,

Міжнародного валютного фонду та «великої вісімки», зокрема – її розширення до 14 провідних індустріальних держав.

«Вже минули часи, коли виникало питання, для чого об'єдналася Європа. Ми хочемо, щоб наші ініціативи розуміли та підтримували», – заявив міністр закордонних справ Франції Бернар Кушнер.

Європейські ліберали затвердили виборчий маніфест на 2009 рік

European Liberals unveil 2009 election manifesto (euractive.com, 05.11.2008)

30 – 31 жовтня 2008 р. у м. Стокгольм (Швеція) відбувся дводенний з'їзд Європейської ліберально-демократичної та реформ-партії (ЄЛДРП), присвячений виборчій кампанії 2009 р. За результатами роботи з'їзду було затверджено новий виборчий маніфест.

Документ визначає основні стратегії партії щодо виборів до Європарламенту у 2009 р. Зокрема, маніфест проголошує позицію ЄЛДРП щодо чотирьох основних питань:

- громадянські права та свободи;
- єдиний європейський ринок, економічний розвиток та забезпечення європейців робочими місцями;
- охорона навколишнього середовища та економія енергоресурсів;
- розширення Європейського Союзу, зовнішня політика, безпека та оборона.

Маніфест «за ліберальнішу Європу» закликає до дотримання громадянських свобод, конкурентоспроможності ЄС, заснованої на відкритих та регульованих ринках, реформи Спільної сільськогосподарської політики (ССП), впровадження нових «зелених» технологій та відновлюваних джерел енергії.

Члени ЄЛДРП наголосили на «необхідності залучення інвестицій у відновлювані технології для збереження європейських енергетичних ресурсів». Німецькі делегати наполягають на підтримці європейської автопромисловості, що наразі знаходиться у скрутному становищі, шляхом введення податкових пільг для виробників та покупців «еко-автомобілів».

Комісар з питань сільського господарства Маріан Фішер Бьоль закликала лібералів продовжити реформу ССП. На зміну цій політиці після 2013 р. мають прийти нові спільні стратегії розвитку у сфері харчової промисловості, розвитку села та раціонального використання земельних ресурсів.

На думку членів ЄЛДРП, в умовах фінансової кризи слід утриматися від протекціонізму та соціалізму. Головними залишаються принципи вільного ринку та невтручання держави в економіку. Учасники з'їзду наголосили на важливості зміцнення єдиної валюти, оскільки розширення єврозони сприятиме «економічній єдності та стабільності».

Комітет Європейського Парламенту з питань громадянських свобод ухвалив план «Синя картка» для висококваліфікованих мігрантів

MEPs back controversial scheme for highly-qualified migrants (euractive.com, 5.11.2008)

Для Європейського Союзу гостро постала проблема браку кваліфікованої робочої сили. Для її вирішення Європейський Парламент розглядає план під назвою «Синя картка».

План «Синя картка» – ініціатива Європейської Комісії, яка ставить за мету привабити висококваліфікованих працівників-мігрантів, щоб заповнити вакансії в Європі.

Більшість високопосадовців ЄС погоджуються, що такий план необхідний для того, щоб наздогнати США та Канаду в конкурентній боротьбі за кваліфіковану робочу силу.

Втім значні розбіжності в розумінні поняття «висококваліфікований працівник» (як серед правлячих кіл країн ЄС, так і серед політичних партій) створюють ускладнення на шляху прийняття плану «Синя картка». Цей план був запропонований у жовтні 2007 р. Його доопрацьовану версію, що містила компромісне визначення поняття, було погоджено в комітетах.

Кваліфікованим працівником визначається особа, що має диплом про вищу освіту (принаймні три роки навчання) або професійну кваліфікацію і стаж роботи принаймні п'ять років.

Передбачається, що мігранти отримуватимуть заробітну плату в 1,7 рази вищу, ніж та, яку вони отримували або могли отримувати в країні попереднього працевлаштування.

Депутат Європейського Парламенту Єва Клампт вважає прийняття плану «Синя картка» кроком у правильному напрямі. Як представник від Німеччини вона навела такий приклад: «Німеччина на сьогодні потребує 95 тисяч інженерів, у той час як освітня система може підготувати тільки 20 тисяч фахівців». Єва Клампт наголосила, що ЄС не повинен втрачати кваліфіковану робочу силу, яка може заповнити прогалини на рику праці.

Але не всі депутати Європейського Парламенту схвально ставляться до прийняття цього плану. Оponentом німецького депутата виступила її колега – представник від Сполученого Королівства Джин Ламберт, яка зауважила, що вимога виплачувати заробітну плату, в 1,7 рази вищу за середню, створить несприятливі умови для залучення працівників з третіх країн, оскільки за такої високої платні роботодавцям з ЄС буде не вигідно залучати на роботу іноземців.

Представники деяких країн та партії лівого спрямування наполягають на політиці, що передбачає по відношенню до національної заробітної плати коефіцієнт 1,3 (який, на їх думку, є більш збалансованим).

Очікується, що документ буде остаточно прийнято в 2011 р.

Комітет Європейського Парламенту з питань громадянських свобод повернувся до ідеї впровадження покарань роботодавців, що приймають на роботу нелегальних іммігрантів

MEPs back penalties for hiring irregular migrants (euobserver.com, 5.11.2008)

Спеціалісти з Брюсселя підрахували, що від чотирьох до восьми мільйонів працівників на території ЄС працюють без належного документального оформлення. При цьому їх кількість невпинно зростає приблизно на півмільйона осіб щороку. Ця ситуація лякає європейців, адже «армія» нелегальних іммігрантів сприяє зростанню рівня злочинності і дестабілізує соціальну систему країн ЄС.

Так, член Європейського Парламенту соціаліст Клаудіо Фава назвав впровадження покарань роботодавців за прийняття на роботу нелегальних працівників «кроком уперед». Він наголосив, що нелегальні іммігранти задовольняють потреби переважно

безпринципних роботодавців, які намагаються отримати зиск з працівників, які готові виконувати найгіршу роботу.

Новий законопроект передбачає, що відповідальність роботодавця, який наймає нелегального іммігранта, буде включати оплату повернення іммігранта на батьківщину, виплату заборгованостей із заробітної плати, податків і соціальних зборів.

Крім того, передбачено і кримінальну відповідальність у випадках експлуатації та торгівлі людьми, причому на час судового процесу таким нелегальним іммігрантам надаватиметься тимчасовий дозвіл на проживання для того, щоб вони мали змогу виступити в суді проти свого роботодавця.

Європа потребує додаткової робочої сили, тому метою цього законопроекту є заохочення працівників з третіх країн легально перетинати кордон і законно оформлятися на роботу, а не прагнення заборонити міграцію.

Брюссель прагне розпочати з Росією переговори щодо розміщення в Калінінградській області ракетних комплексів

Brussels seeks Russia talks amid missile threat (euobserver.com, 6.11.2008)

Європейський Союз хоче розпочати переговори з Росією з найболючіших питань, що перебували в «замороженому» стані внаслідок вторгнення Росії на територію Грузії. Європейська Комісія постановила, що переговори з Росією мають розпочатися з огляду на, по-перше, бажання ЄС обговорити наболілі проблеми з Росією, а по-друге – для узгодження позиції з Росією щодо ключових питань.

Початок переговорів запланований на 10 листопада 2008 р., оскільки в цей день відбудеться зустріч усіх 27 міністрів закордонних справ ЄС. Досить критично до такої пропозиції ставляться президенти Литви і Польщі – Валдас Адамкус та Лех Качиньські. Вони висловили сумніви щодо бажання Росії вести переговори, зважаючи на її дії щодо Грузії.

Росія заявила про розміщення ракетних комплексів «Іскандер» у Калінінградській області у відповідь на плани США розмістити комплекси протиракетної оборони в центральній Європі. Країни ЄС називають такий крок утворенням прірви і прагнуть уникнути загострення ситуації.

США та ЄС нададуть нового поштовху глобальній політиці

Obama and EU to reinvent global politics, pundit says (euobserver.com, 06.11.2008)

Американський експерт з міжнародної політики Девід Роткопф під час відеоконференції у Брюсселі, яку проводив Фонд Карнегі за міжнародний мир, висловив думку про те, що Адміністрація Президента США Барака Обама буде відігравати значну роль у перебудові міжнародної системи, особливо фінансової сфери, у співпраці з Європейським Союзом.

Він зазначив, що багато угод та організацій потребують оновлення або заміни. Д. Роткопф наголосив, що відносини між Сполученими Штатами та ЄС покращаться, тому що працювати поодиночці неможливо, потрібне партнерство та спільне виконання зобов'язань. «Незабаром, я думаю, відбудуться переговори у рамках НАТО щодо визначення спільних завдань і посилення ролі ЄС», – сказав оглядач з приводу можливості участі Європи у врегулюванні ситуації в Афганістані.

Водночас Д. Роткопф зосередив свою увагу на питанні створення органу нагляду за світовими фінансами. Він зазначив, що ЄС – наднаціональна структура, яка здатна розробляти принципи, але необхідно також змусити працювати інституції, які будуть впроваджувати в життя нові глобальні стандарти на міжнародних фінансових ринках. Він наголосив, що будь-яка фінансова угода передбачатиме головну роль Сполучених Штатів, але в коаліції з Європейським Союзом та іншими країнами.

Європейський Парламент планує здійснити освітню реформу

Parliament focuses on teaching quality in education reform (EurActive.com, 19.12.2008)

18 грудня 2008 р. Європейський Парламент погодив звіт щодо необхідності виведення Європи у світові лідери в підготовці фахівців та щодо якості освіти до 2010 р. Ключовими позиціями для досягнення цієї мети було визначено: впровадження ціложиттєвого навчання, а також розвиток навичок, пов'язаних з використанням медіа- та інформаційно-комунікаційних технологій.

Члени парламенту обговорили пакет рекомендацій стосовно необхідності перекваліфікації викладачів та людей старшого віку, аби сучасна освіта відповідала майбутнім викликам ринків праці. Парламент наголосив, що, особливо в період світового

економічного спаду, важливо надати старшому поколінню шанс конкурувати з молодим шляхом забезпечення доступу до освіти, адже економічні кризи, як правило, підвищують рівень безробіття.

Очікується, що до 2020 р. ринок праці надзвичайно зміниться, що призведе до створення близько 20 мільйонів нових робочих місць. Більшість із них з'являться в нових сферах, а саме на базі «зелених» та інформаційно-комунікативних технологій.

У своєму звіті Європейський Парламент підкреслив важливість вивчення іноземних мов, а також проведення навчань з підприємництва. Якщо Європа хоче мати найкращу систему освіти в світі, то це, на думку європарламентаріїв, потребує креативності і новаторських підходів. У 2009 р. «Європейський рік» проходитиме під гаслами креативності та інновацій.

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 12

*За загальною редакцією В.О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О.Л. (керівник), Зайчук О.В., Ворошилова І.В., Коптева О.О.,
Мендусь Є.Я., Мовчан Ю.В., Санченко А.Є.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л.В.

Редактор

Бурсук О.Д.

Підписано до друку 20.05.2009.

Формат 60х90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 6,25. Обл.-вид. арк. 4,99.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.